

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Lokalna Strategia Rozwoju
Lokalnej Grupy Działania
„MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”
na lata 2023-2027**

**STOWARZYSZENIE
MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI**

Kazimierz Biskupi, lipiec 2023 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział I Charakterystyka partnerstwa lokalnego	3
Rozdział II Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR	16
Rozdział III Partycypacyjny charakter LSR	23
Rozdział IV Analiza potrzeb i potencjału LSR	27
Rozdział V Spójność, komplementarność i synergia	32
Rozdział VI Cele i wskaźniki	38
Rozdział VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	44
Rozdział VIII Plan działania	47
Rozdział IX Plan finansowy LSR	48
Rozdział X Monitoring i ewaluacja	49
Wykaz wykorzystanej literatury	50
Załączniki do LSR.....	50

Rozdział I Charakterystyka partnerstwa lokalnego

1.1. Nazwa LGD i forma prawna

Lokalna Grupa Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w 2006 r. w Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000262215. LGD nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego i jest niewpisana do rejestru przedsiębiorców. Numer REGON: 300371840, Numer NIP: 665-27-91-338.

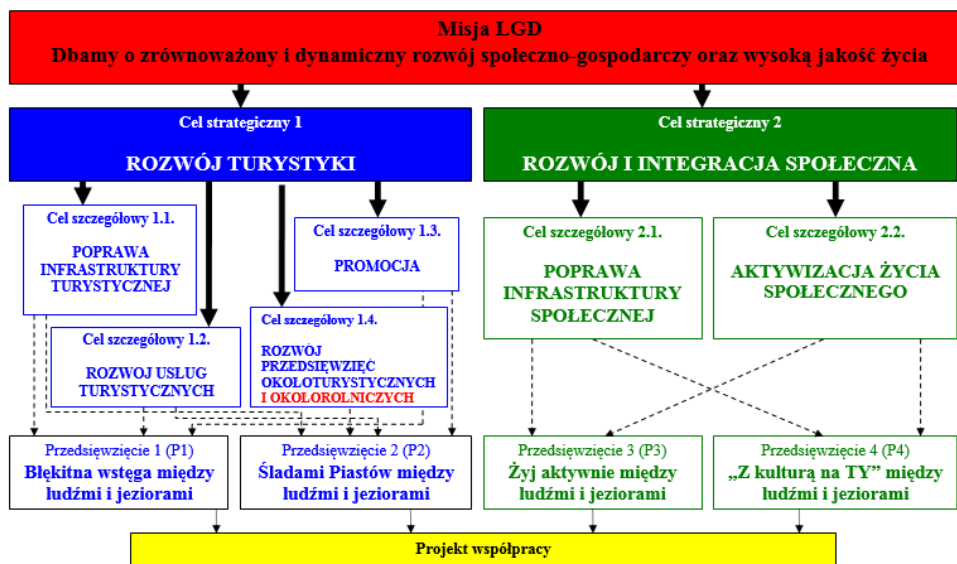
Stowarzyszenie jest partnerstwem trójsektorowym, w rozumieniu art. 32-35 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r., składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Stowarzyszenie funkcjonuje na podstawie obowiązujących przepisów prawa dot. stowarzyszeń oraz lokalnych grup działania. Celem Stowarzyszenia stanowiącego Lokalną Grupę Działania (LGD) jest zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich gmin: Kazimierz Biskupi, Kleczew, Ślesin, Skulsk i Wilczyn oparty na trwałych podstawach trójsektorowej współpracy poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych oraz potencjału społeczno-gospodarczego zrzeszonych członków stowarzyszenia.

1.2. Opis procesu tworzenia partnerstwa

W styczniu 2006 r. pan Marek Wesołowski – ówczesny Burmistrz Gminy i Miasta Kleczew zainicjował spotkania o charakterze szkoleniowo-konsultacyjnym, które obejmowały tematykę programu Leader+. Celem spotkań było zawiązanie stowarzyszenia, które w przyszłości realizowałoby inicjatywy na rzecz wspierania rozwoju obszarów wiejskich. Na spotkania zaproszono władze gmin: Wilczyn, Skulsk, Kazimierz Biskupi i Ostrowite. Od stycznia do maja 2006 r. na terenie tych pięciu gmin odbywały się spotkania informacyjne, w których udział brali przedstawiciele lokalnych społeczności: radni, sołtysi, koła gospodyń wiejskich, OSP oraz przedsiębiorcy. 1.06.2006 r. władze 5 gmin podpisały Porozumienie Międzygminne w sprawie współdziałania ww. gmin w zakresie realizacji Pilotażowego Programu Leader+. Zgodnie z podpisanym Porozumieniem celem projektu była aktywizacja mieszkańców gmin do działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, promocja tych obszarów, utworzenie Lokalnej Grupy Działania oraz przygotowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich. W lipcu 2006 r. przeprowadzono cykl spotkań z liderami społeczności lokalnych (samorządami, przedsiębiorcami, rolnikami, organizacjami społecznymi). W rezultacie spotkań konsultacyjnych opracowano główne założenia i programy do Zintegrowanej Strategii Rozwoju Lokalnego oraz powołano Lokalną Grupę Działania pod nazwą „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” w skład której weszło 34 członków-założycieli, reprezentujących trzy sektory: społeczny, gospodarczy oraz publiczny. Statut oraz inne dokumenty rejestrowe zostały przygotowane przez grupę roboczą pod kierunkiem mecenasa Mikołaja Pomina. 21.08.2006 r. LGD zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000262215. Siedziba Lokalnej Grupy Działania mieści się przy ul. Plac Wolności 2 w Kazimierzu Biskupim.

26.02.2015 r. z uczestnictwa w LGD zrezygnowała gmina Ostrowite, a w dniu 11 lipca 2015 r. do Stowarzyszenia przystąpiła gmina Ślesin. Do roku 2015 gmina Ślesin funkcjonowała, jako jednogminne LGD pod nazwą "Dwa Mosty". Po przekształceniach obecny obszar działania obejmuje również 5 gmin, ale w porównaniu z rokiem 2006 gminę Ostrowite zastąpiła gmina Ślesin. Stowarzyszenie pozostało przy nazwie LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”.

W okresie programowania (2007-2013) misją Stowarzyszenia było dbanie o zrównoważony i dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy oraz wysoką jakość życia, która realizowana była poprzez realizację dwóch celów strategicznych: 1) Rozwój turystyki 2) Rozwój i integracja społeczna. Schemat celów przedstawia rysunek nr 1.

Rysunek 1. Schemat celów LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” na lata 2007-2013”

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” na lata 2007-2013.

Natomiast LGD „Dwa Mosty” jako swoje cele przyjął: 1) Duży potencjał rozwojowy gminy i 2) Bogate życie społeczne w gminie. Schemat celów obrazuje tabela nr 1.

Tabela 1. Schemat celów LSR LGD „Dwa Mosty” na lata 2007-2013

Cele strategiczne	Cele operacyjne I rzędu	Cele operacyjne II rzędu
<u>Cel Strategiczny 1</u> Duży potencjał rozwojowy Gminy	<u>Cel operacyjny 1.1</u> Atrakcyjne zasoby kulturowe, ukierunkowane na rozwój turystyki	1.1.1. Zadbane i odnowione obiekty archeologiczne i historyczne wpisane w szlaki turystyczne - krajoznawcze, mapy, informatory 1.1.2. Powszechnie znana kultura ochweśnicka 1.1.3. Bogata twórczość ludowa
	<u>Cel operacyjny 1.2</u> Dobrze rozwinięta gospodarka LGD	1.2.2. Rozwój działalności gospodarczej i pozarolniczej
<u>Cel Strategiczny 2</u> Bogate życie społeczne w Gminie	<u>Cel operacyjny 2.1</u> Skuteczny system rozwoju zasobów ludzkich, w tym poprzez projekty UE	2.1.1. Wzrost świadomości proekologicznej społeczeństwa lokalnego.
	<u>Cel operacyjny 2.2</u> Aktywna, zintegrowana, otwarta społeczność lokalna	2.2.1. Efektywna i aktywna LGD 2.2.2. Bogaty kalendarz imprez, w tym wspólnych z SM w Licheniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: LSR LGD „Dwa Mosty” na lata 2007-2013.

Lokalną Grupę Działania tworzą podmioty, które mają duże doświadczenie w realizacji różnych operacji finansowanych ze środków zewnętrznych. LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” w obecnym składzie zamierza kontynuować swoją politykę w okresie 2023-2027 i koncentruje się nad dalszą pracą nad rozwojem obszaru LGD. Okres programowania w latach 2007-2013 oraz 2016-2023 przyniósł LGD bogate doświadczenie w realizowaniu przedsięwzięć i operacji w ramach zidentyfikowanych celów. Po zrealizowaniu Planów LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” osiągnęły stopień realizacji budżetu podany w tabeli nr 2 i przyczyniły się do rozwoju obszaru LGD. Działania w ramach LSR miały istotne znaczenie dla rozwoju obszaru LGD. LGD MIĘDZY LUDŹMI I

JEZIORAMI zrealizowało następujące projekty: Zagospodarowanie przestrzeni publicznej infrastrukturą turystyczną, sportową oraz rekreacyjną w celu rozwoju turystyki na terenie gminy Skulsk, Poprawa estetyki i bezpieczeństwa ulic wilczyńskich (gm. Wilczyn), adaptacja i remont świetlicy wiejskiej w Woli Spławieckiej na cele społeczno-kulturalne oraz zagospodarowanie terenu pomiędzy Klasztorem Misjonarzy św. Rodziny a kościołem pw. św. Marcina w Kazimierzu Biskupim jako element planowanego parku kulturowego na terenie gminy Kazimierz Biskupi (zadanie związane z powstaniem amfiteatru oraz powstawaniem nawierzchni). LGD „Dwa Mosty” zrealizowało następujące inwestycje: Budowa placu zabaw i siłowni plenerowej w miejscowości Ignacewo, Budowa placu zabaw w miejscowości Piotrkowice, Budowa siłowni plenerowej i boiska sportowego w miejscowości Biskupie, Budowa siłowni plenerowej i altany grillowej oraz boiska sportowego w miejscowości Wąsosze, Budowa siłowni plenerowej w miejscowości Ostrowąż, Budowa placu zabaw w miejscowości Głębockie, Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Ślesińskim, Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Licheńskim. Obie LGD w latach 2007-2013 realizowały także projekty w ramach konkursów ogłaszanych przez Starostwo Powiatowe w Koninie. Były to: LGD „Dwa Mosty”: „Nasza mała ojczyzna” (13 500 zł), „Rewitalizacja kultury ludowej na terenie Miasta i Gminy Ślesin – odtwarzamy ginące zawody” (17 900 zł), „Rewitalizacja kultury ludowej na terenie Miasta i Gminy Ślesin” (7 000 zł), LGD MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI „Dawne zwody”(7 000 zł). Dodatkowo LGD „Dwa Mosty” realizowała w 2012 r. projekt Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Archiwizacja kultury ludowej w Mieście i Gminie Ślesin” o wartości 33 630zł.

Tabela 2. Stopień realizacji budżetu LSR na lata 2007-2013

	LGD MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI	LGD DWA MOSTY
Odnowa i rozwój wsi	100%	100%
Małe projekty	99,44%	79%
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	44,11%	50%
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	26,74%	97%

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę cały okres przedakcesyjny najwięcej środków pozyskano w ramach programu SAPARD, z którego skorzystały wszystkie gminy wchodzące w skład LGD (w sumie 23 projekty o różnorodnej tematyce, głównie inwestycje drogowe, wodno-kanalizacyjne oraz z zakresu infrastruktury społecznej). W drugiej kolejności beneficjenci z obszaru LGD korzystali z Sektorowych Programów Operacyjnych, w szczególności Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich 2004-2006 (6 projektów). Inne programy, z których korzystali beneficjenci, to Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Pożyczki Banku Światowego oraz Aktywizacja Obszarów Wiejskich.

Tabela 3. Schemat celów i przedsięwzięć LSR LGD „MIĘDZY LUDZMI I JEZIORAMI” na lata 2016-2023

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1.0 Wzrost poziomu przedsiębiorczości lokalnej na terenie LGD	1.1. Stworzenie warunków do powstawania przedsiębiorstw	<i>1.1.1.</i> Aktywizacja osób bezrobotnych w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do podejmowania działalności gospodarczej <i>1.1.2.</i> Podejmowanie działalności gospodarczej
	1.2. Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorstw i budowa kompetencji pracowników na rynku pracy	<i>1.2.1.</i> Rozwój przedsiębiorczości lokalnej z wyłączeniem beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.2. <i>1.2.2.</i> Rozwój przedsiębiorczości

		<p>lokalnej w branżach związanych z zakwaterowaniem, gastronomią, sportem, rozrywką i rekreacją oraz działalność gospodarstw domowych zatrudniających pracowników (Sekcje PKD: I, R, T)</p> <p>1.2.3. Podniesienie kompetencji pracowników beneficjentów przedsięwzięcia 1.1.2., 1.2.1 i 1.2.2</p> <p>1.2.4. Tworzenie sieci przedsiębiorczości opartej na turystyce lub na krótkich łańcuchach dostaw,</p> <p>1.2.5. Aktywizacja przedsiębiorców w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do rozwoju przedsiębiorczości.</p>
2.0 Poprawa jakości przestrzeni na terenie LGD jako otoczenia dla procesów gospodarczych i społecznych	2.1. Poprawa estetyki przestrzeni publicznych i jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	<p>2.1.1. Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>2.1.2. Przebudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>2.1.3. Urządzanie i porządkowanie terenów zielonych, parków i innych miejsc wypoczynku</p>
	2.2. Poprawa jakości infrastruktury kulturalnej	<p>2.2.1. Poprawa jakości obiektów dziedzictwa kulturowego,</p> <p>2.2.2. Aktywizacja potencjalnych beneficjentów w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do składania wniosków w ramach celu szczegółowego 2.1 i 2.2.</p>
3.0 Wzrost poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru LGD	3.1. Wzrost wiedzy na temat walorów turystycznych, kulturowych i przyrodniczych obszaru LGD wśród mieszkańców obszaru LGD	<p>3.1.1. Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego wraz ze wzmacnianiem poczucia tożsamości lokalnej</p> <p>3.1.2. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie ekologii i przeciwdziałania zmianom klimatu</p>
	3.2. Wzrost wiedzy na temat walorów turystycznych obszaru LGD wśród mieszkańców powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego	3.2.1. Promocja terenów atrakcyjnych turystycznie oraz produktów i usług lokalnych.

Realizacja rzeczowa LSR w latach 20216-2021

W ramach 6 celów szczegółowych wyznaczonych w LSR zaplanowano 15 przedsięwzięć z precyzyjnie wyznaczonymi 33 wskaźnikami produktu. 20 z 33 wskaźników produktu ma realizację umowy na poziomie 100%. Realizację płatności na poziomie 100% ma 21 wskaźników produktu. Żaden ze wskaźników nie przekroczył, powyżej 100% realizacji umów.

Tabela nr 4 Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
				Umowy	Płatności
1.1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do podejmowania działalności gospodarczej	wp111_Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów zorganizowanych dla osób z grupy docelowej przedsięwzięcia 1.1.1	sztuka	2	100,00%	100%
1.1.2. Podejmowanie działalności gospodarczej	wp112_Liczba założonych działalności gospodarczych przez beneficjentów przedsięwzięcia 1.1.2 i utrzymanych przez co najmniej 2 lata	sztuka	27	59,00%	25%
1.2.1. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej z wyłączeniem beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.2.	wp121a_Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia 1.2.1.	sztuka	18	94,00%	61%
	wp121b_Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa w ramach przedsięwzięcia 1.2.1.	sztuka	18	77,00%	61%
1.2.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej w branżach związanych z zakwaterowaniem, gastronomią, sportem, rozrywką i rekreacją oraz działalność gospodarstw domowych zatrudniających pracowników (Sektory PKD: I, R, T)	wp122_Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia 1.2.2.	sztuka	5	77,00%	100%
1.2.3. Podniesienie kompetencji pracowników beneficjentów przedsięwzięcia 1.1.2, 1.2.1 i 1.2.2.	wp123a_Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów dla beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.3.	sztuka	2	100,00%	100%

	wp123b_Liczba ukończonych kursów zawodowych przez beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.3	sztuka	1	100,00%	100%
1.2.5. Aktywizacja przedsiębiorców w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do rozwoju przedsiębiorczości	wp125_Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów zorganizowanych dla osób z grupy docelowej przedsięwzięcia 1.2.5.	sztuka	2	100,00%	100%
- 1.1.2. Podejmowanie działalności gospodarczej, - 1.2.1. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej z wyłączeniem beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.2. - 1.2.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej w branżach związanych z zakwaterowaniem, gastronomią, sportem, rozrywką i rekreacją oraz działalność gospodarstw domowych zatrudniających pracowników (Sekcje PKD: I, R, T)	- wp112, - wp121a, - wp121b, - wp122a, wskaźniki te zostały już ujęte powyżej	n/d	n/d	n/d	n/d
2.1.1. Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	wp211_Liczba obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej powstałej na terenach rekreacyjnych uatrakcyjnionych w ramach przedsięwzięcia 2.1.1.	sztuka	2	100,00%	100%
2.1.2. Przebudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	wp212a_Liczba obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej przebudowanej w ramach przedsięwzięcia 2.1.2.	sztuka	8	37,00%	37%
	wp212b_Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	10	100,00%	100%

	wp212c_Liczba wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydawanych przez LGD	sztuka	1	100,00%	100%
	wp212d_Liczba map promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, umieszczonych na stronie internetowej LGD	sztuka	1	100,00%	100%
	wp212e_liczba wydarzeń/działań promujących atrakcje turystyczne	sztuka	1	100,00%	100%
	wp212f_Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym współpracy międzynarodowej	sztuka	1	100,00%	100%
	wp212g_Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	sztuka	5	100,00%	100%
	wp212h_Liczba przygotowanych projektów współpracy	sztuka	1	100,00%	100%
	wp212i_Powierzchnia terenów rekreacyjnych, na których zmodernizowano obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w ramach przedsięwzięcia 2.1.2.	hektar	10	100,00%	100%
2.1.3. Urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków i innych miejsc wypoczynku	wp213_Liczba parków, w których urządzono i uporządkowano teren w ramach przedsięwzięcia 2.1.3.	sztuka	1	100,00%	100%
2.2.1. Modernizacja budynków wpisanych do ewidencji zabytków	wp221_Liczba zabytków poddanych renowacji w ramach przedsięwzięcia 2.2.1.	sztuka	1	100,00%	100%
2.2.2. Aktywizacja potencjalnych beneficjentów w postaci szkoleń i warsztatów przygotowujących do	wp222_Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów dla osób z grupy docelowej przedsięwzięcia 2.2.2.	sztuka	1	100,00%	100%

składania wniosków w ramach celu szczegółowego 2.1. i 2.2.					
3.1.1. Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego wraz ze wzmocnieniem poczucia tożsamości lokalnej	wp311a_Liczba warsztatów dla lokalnej społeczności o tematyce zmierzającej do zachowania dziedzictwa kulturowego obszaru LGD zorganizowanych w ramach przedsięwzięcia 3.1.1.	sztuka	58	89,66%	89,66%
	wp311b_Liczba wydarzeń / imprez zrealizowanych w ramach poddziałania 3.1.1. (wskaźnik 2.12)	sztuka	14	100,00%	100%
	wp311d_Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego (nr 2.10)	sztuka	4	100,00%	100%
	wp311f_Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym współpracy międzynarodowej	sztuka	3	66,66%	33%
	wp311g_Liczba wystaw tematycznych promujących obszar LGD zorganizowanych w ramach przedsięwzięcia 3.1.1.	sztuka	1	100,00%	100%
3.1.2. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie ekologii i przeciwdziałania zmianom klimatu	wp312_Liczba "akcji ekologicznych" angażujących społeczność lokalną (np. rozdawanie sadzonek drzew w zamian za makulaturę/twardy plastik, gry terenowe, wspólne sadzenie roślin w przestrzeni publicznej, akcja także w szkołach, konkursy plastyczne na plakat o zagrożeniach związanych z nielegalnym spalaniem odpadów) zorganizowanych w	sztuka	10	80,00%	80%

	ramach przedsięwzięcia 3.2.1.				
3.1.3 Przygotowanie oddolnych koncepcji w skali mikro (SV)	wp313_Liczba opracowanych koncepcji Smart Village	sztuka	5	0,00%	0,00%
3.2.1. Promocja terenów atrakcyjnych turystycznie oraz produktów i usług lokalnych	wp321a_Liczba imprez targowych, na których promowano tereny turystyczne z obszaru LGD w ramach przedsięwzięcia 3.2.1.	sztuka	8	75,00%	75,00%
	wp321b_Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje w ramach przedsięwzięcia 3.2.1.	sztuka	3	66,67%	66,67%
	wp321c_Liczba wydanych publikacji książkowych służących celom promocyjnym obszaru LGD w ramach przedsięwzięcia 3.2.1.	sztuka	5	80,00%	80,00%
	wp321d_Liczba wydanych map turystycznych służących celom promocyjnym obszaru LGD w ramach przedsięwzięcia 3.2.1.	sztuka	1	100,00%	100,00%
	wp321e_Liczba wyjazdów studyjnych służących celom promocyjnym obszaru LGD oraz wymianie doświadczeń w zakresie promocji produktów turystycznych w ramach przedsięwzięcia 3.2.1.	sztuka	3	66,67%	66,67%

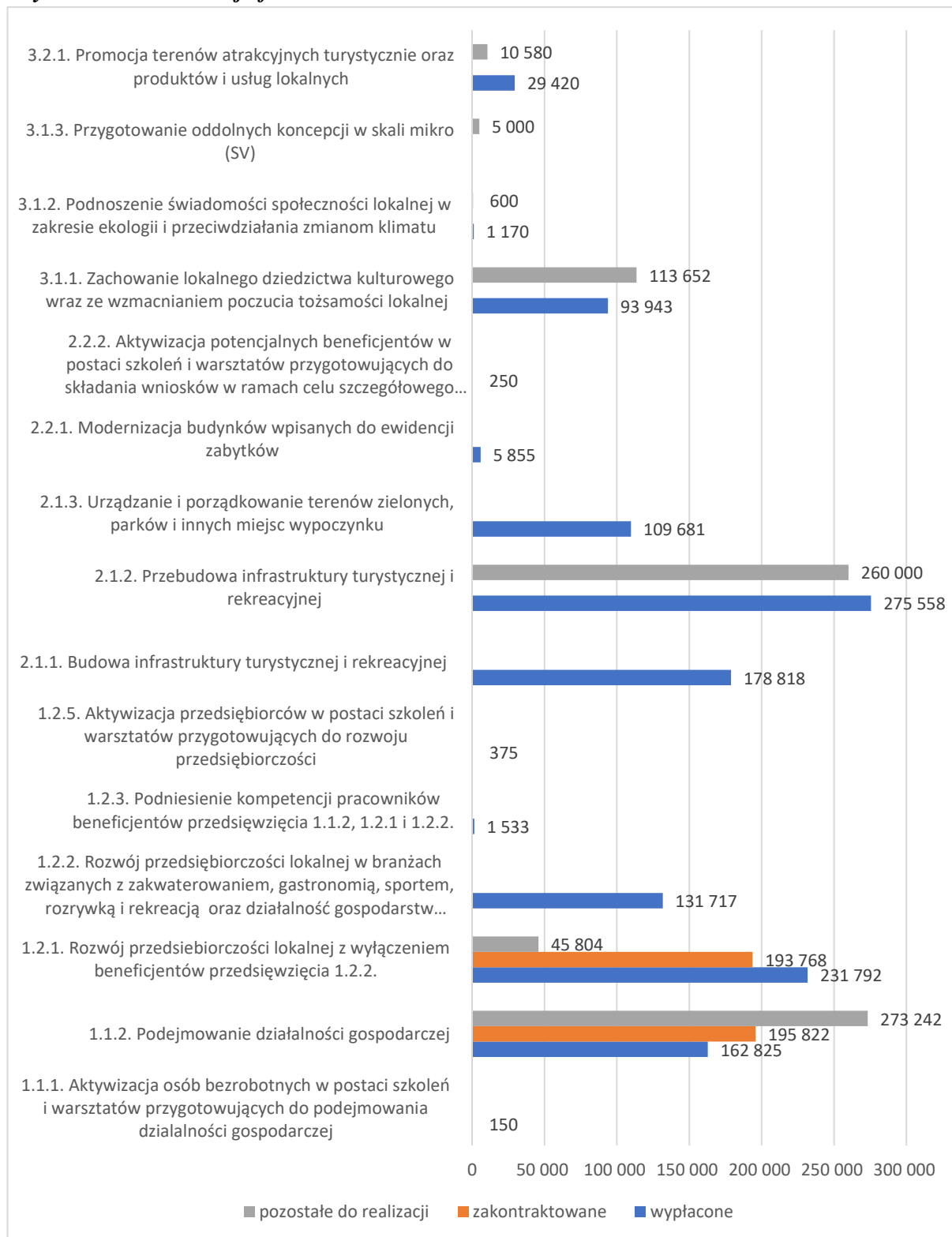
Źródło: dane LGD

Postęp finansowy

Najwięcej środków wypłacono w ramach przedsięwzięcia *Przebudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej* (275 558 EUR), *Rozwój przedsiębiorczości lokalnej z wyłączeniem beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.2. – tj. branży związanych z zakwaterowaniem, gastronomią, sportem, rozrywką i rekreacją* (231 792 EUR) oraz *Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej* (178 818 EUR). Tylko 2 przedsięwzięcia: *Podejmowanie działalności gospodarczej i Rozwój przedsiębiorczości lokalnej z wyłączeniem beneficjentów przedsięwzięcia 1.2.2.* mają zakontraktowane kwoty przeznaczone na realizację w przyszłości: (195 822 EURO) na podejmowanie działalności

gospodarczej oraz (193 768 EURO) na rozwój przedsiębiorczości.

Wykres 1. Realizacja finansowa w EURO – stan na 31.12.2021 r.

Źródło: dane LGD

Realizacja projektów współpracy. Poprzednia perspektywa finansowa zakładała przygotowanie i realizację czterech projektów współpracy: „Wielkopolska Okiem Cyklisty” (WOC), „Gotowanie Atrakcją Regionu” (GAR), „Nasze regiony zapraszają” (NRZ), „Questing w regionach” (QWR).

Cel główny 2 to „Poprawa jakości przestrzeni na terenie LGD jako otoczenia dla procesów gospodarczych i

społecznych”. W ramach tego celu zostały zrealizowane następujące projekty:

- Wykonanie konserwacji epitafium Władysława Gurowskiego w kościele parafialnym pw. Św. Andrzeja Apostoła w Kleczewie elementem uatrakcyjnienia zabytkowej infrastruktury kulturalnej
- “Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i jakości infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej na terenie Gminy Skulsk”
- “Zagospodarowanie parku w Posadzie poprzez urządzenie i porządkowanie terenów zielonych z przeznaczeniem na cele kulturalno-edukacyjne, wypoczynkowo-rekreacyjne i reprezentacyjne”
- “Zagospodarowanie terenów pokopalnianych na cele rekreacyjno-turystyczne w rejonie Wzgórza Kleczewskiego, gm. Kleczew”
- “Zagospodarowanie terenów wraz z budową ścieżek rekreacyjnych w Tręba Starych, gm. Kleczew.”
- „Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Wilczogóra-Kopydłowo”

Cztery projekty dotyczące infrastruktury są zaplanowane do realizacji do końca realizacji poprzedniej perspektywy.

- “Przebudowa istniejącej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w Kazimierzu Biskupim”
- “Zagospodarowanie plaży w Ślesinie”
- “Przebudowa obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - budowa pomostu na jeziorze Skulskim”
- “Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w Kleczewie, przy ul. 600-lecia 23”

Dotychczasowa wiedza i doświadczenie LGD zaowocuje w przyszłości sprawnym zarządzaniem procesem realizacji LSR oraz wszechstronnym wsparciem potencjalnych beneficjentów w staraniach o pozyskanie finansowania.

1.3. Ogólny opis struktury LGD

Członkowie Stowarzyszenia LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” tworzą partnerstwo trójsektorowe.

Członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw.

Członkiem zwyczajnym może być osoba fizyczna i osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego po złożeniu deklaracji członkowskiej i przyjęciu przez Zarząd, przy zachowaniu zasad inkluzywności, tj. otwartości na nowych członków (brak ograniczeń dla podmiotów chcących zostać nowymi członkami).

Członkowie zwyczajni będący osobami prawnymi biorą udział w pracach organów Stowarzyszenia i uczestniczą w tych organach przez swoich przedstawicieli umocowanych zgodnie z przepisami właściwymi dla danej osoby prawnej.

Na koniec 2022 roku LGD liczyła 92 podmiotów, które reprezentują następujące sektory:

Sektor publiczny 5 podmiotów: Gminy członkowskie LGD: Gmina Kazimierz Biskupi, Gmina Kleczew, Gmina Skulsk, Gmina Ślesin oraz Gmina Wilczyn.

Sektor społeczny 65 podmiotów: tą grupę tworzą organizacje pozarządowe działające na terenie 5 gmin członkowskich oraz mieszkańcy – osoby fizyczne z terenu działania LGD.

Sektor społeczny w LGD reprezentują podmioty prowadzące działalność m.in. w zakresie: ochrony dóbr kultury i tradycji regionalnych, integracji mieszkańców, organizowania imprez kulturalnych, zachęcania do aktywnego spędzania czasu, kształtowanie świadomości religijnej społeczeństwa w oparciu o wielowiekową tradycję, pomocy dzieciom z rodzin ubogich, niewydolnych wychowawczo z problemami uzależnień, popularyzacji wiedzy historycznej, archeologicznej, architektonicznej i kulturowej na terenie LGD, upowszechniania historii, tradycji, kultury i sztuki z uwzględnieniem folkloru; ochrony tradycji, dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego regionu; podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; rozwoju wspólnoty i społeczności lokalnej; dbałości o środowisko naturalne i ochronę środowiska. Sektor społeczny jest grupą najliczniej reprezentowaną.

Sektor gospodarczy 12 podmiotów: Wśród przedsiębiorców członków LGD dominują jednoosobowe działalności gospodarcze zajmujące się handlem i usługami dla ludności, działalnością agroturystyczną oraz produkcyjną.

Zespół członków LGD i działalność Stowarzyszenia ukierunkowane są na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru LGD z uwzględnieniem m.in. działań na rzecz poprawy zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, rozwoju ekonomii społecznej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym. Sformułowanie założeń do realizacji działań w ramach LSR miało na celu jak najskuteczniejsze uporanie się

z problemami, jakie występują na terenie LGD. Zaplanowane do realizacji działania wskazane w LSR powinny znacząco wpłynąć na podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru LGD i jakości życia mieszkańców, szczególnie kobiet, seniorów, młodzieży (jako zdefiniowanych grup defaworyzowanych), dla których przewidziano wsparcie w ramach zaplanowanych działań związanych z aktywizacją i integracją społecznych i osób niepełnosprawnych i ich opiekunów (grupa defaworyzowana), dla których przewidziano działania związane z integracją społeczną z pozostałymi mieszkańcami obszaru.

1.4. Ogólna informacja o składzie organu decyzyjnego

Rada stanowi organ decyzyjny powołany do wyboru operacji w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju i jest organem Stowarzyszenia LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”. Członkowie Rady są wybierani na kolejne kadencje, przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia spośród jego członków. W Radzie zasiadają między innymi seniorzy (osoby które ukończyły 60 rok życia), jak i kobiety. Członkowie Rady nie są członkami Zarządu, Komisji Rewizyjnej ani pracownikami biura LGD. Rada dokonuje wyboru operacji zgodnych z LSR uchwałą po dopełnieniu procedury ich wyboru zgodnie z Regulaminem Rady. Pracami Rady kieruje jej Przewodniczący, który czuwa nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru operacji oraz nad poprawnością dokumentów oraz zgodnością formalną. Na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 50% prawa głosu. Zapewnienie braku dominacji pojedynczej grupy interesu analizowane jest w kontekście celów LSR, przedsięwzięć i grup docelowych oraz uwzględnia w szczególności powiązania branżowe. W czynnościach administracyjnych przewodniczący jest wspierany przez pracowników biura. Rada liczy 10 członków składa się z przedstawicieli sektora gospodarczego (20 %), społecznego (40 %), publicznego (40 %) w tym:

2 członków - sektor gospodarczy,

4 członków - sektor publiczny,

4 członków - sektor społeczny.

1.5. Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

LGD posiada organ decyzyjny, w którym żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji. Zasady pracy Rady określone są w regulaminie Rady. W dokumencie przewidziano prowadzenie rejestru interesów członków organu decyzyjnego. Funkcje członków organu decyzyjnego pełnione będą osobiście. Mając na uwadze konieczność zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego działań LGD, opracowano program szkoleń dla członków organu decyzyjnego w zakresie oceny wniosków w celu podniesienia ich wiedzy i kompetencji. Procedury wyboru i oceny operacji stanowią część Regulaminu Rady. Przyjęte procedury wyboru operacji zakładają w szczególności: wybór operacji przez Radę, której skład odpowiada wymogom trójsektorowości. W składzie Rady są kobiety a także osoby po 60 roku życia. Utrzymanie zasady parytetów przy wyborze operacji dotyczących sektora publicznego i pojedynczych grup interesu, spowodowało wprowadzenie rejestrów interesu członków organu decyzyjnego. Zapewniono, że wyniki oceny i wyboru operacji przez Radę będą podawane do publicznej wiadomości po zakończeniu pracy Rady. Przewidziano zastosowanie mechanizmu gwarantującego wyłączenie członków Rady z oceny operacji, w przypadku konfliktu interesu lub powiązań z wnioskodawcą. Wyłączenie następuje na wniosek członka Rady, a w uzasadnionym przypadku na wniosek Przewodniczącego Rady. Procedura uwzględnia umożliwienie wnioskodawcom składanie protestów od decyzji Rady zgodnie z właściwymi przepisami i Wytycznymi. W procedurze określono wzory dokumentów służących do

oceny operacji tj. karta oceny zgodności z programem w ramach którego wybierana jest operacja, karta oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, wzór rejestru interesu, wzór protestu. Procedury wyboru operacji określają, poza tym sposób i zasady postępowania Rady na wszystkich etapach oceny zgodności operacji z LSR i dokumentami programowymi poszczególnych funduszy oraz na etapie ustalania list operacji wybranych, w tym rozstrzygnięcia o miejscu na liście, gdy kilka operacji otrzymało jednakową liczbę punktów.

Zespół członków LGD i działalność Stowarzyszenia ukierunkowane są na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru LGD z uwzględnieniem m.in. działań na rzecz poprawy zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, rozwoju ekonomii społecznej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym. Sformułowanie założeń do realizacji działań w ramach LSR miało na celu jak najskuteczniejsze uporanie się z problemami, jakie występują na terenie LGD. Zaplanowane do realizacji działania wskazane w LSR powinny znacząco wpłynąć na podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru LGD i jakości życia mieszkańców, szczególnie kobiet (jako zdefiniowanej grupy defaworyzowanej), dla której przewidziano działania związane z integracją społeczną z pozostałymi mieszkańcami obszaru.

1.6. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD

Do najważniejszych dokumentów, które definiują wewnętrzną organizację i działania LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” należą Statut, Regulamin Rady, Regulamin Biura oraz Plan komunikacji ze społecznością lokalną. Ich zawartość w skrócie została przedstawiona w tabeli nr 5.

Tabela 5 Najważniejsze dokumenty wewnętrzne LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”

Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
Statut LGD	Minimalny zakres uregulowań zgodnie z ustawą prawo o stowarzyszeniach oraz ustawą o rozwoju lokalnym. Wskazanie: organu nadzoru - Marszałek Województwa Wielkopolskiego, władz Stowarzyszenia: Walne Zebranie, Zarząd, Komisja Rewizyjna, Rada, określenie organu LGD kompetentnego w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji – Zarząd oraz kryteriów wyboru operacji –Zarząd, uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji), zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD oraz jej organach. Kadencja Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej wynosi 5 lat.
Regulamin Rady	określający szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Rady (sposób informowania członków organu o posiedzeniach, zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach, itp.), szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny), szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (ocena wniosków, zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego, zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego). Uchwalany przez Zarząd.
Regulamin biura LGD	określa zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, uprawnienia dyrektora biura, zasady udostępniania informacji będących dyspozycji LGD uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych, opis metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa. Podejmowany Uchwałą Zarządu LGD.

Źródło: a. <http://powiat.konin.pl/pl/42/gminy>, b. opracowanie własne.

Obszar LGD zajmuje łącznie ponad pół tysiąca km² (tabela 6). Największą gminą jest Ślesin, jednocześnie jest też gminą najbardziej ludną. Do małych gmin obszaru LGD należą Wilczyn i Skulsk, które położone są w północnej części terytorium. Zarówno gmina Wilczyn, jak i gmina Skulsk mają małą liczbę mieszkańców w stosunku do pozostałych gmin LGD.

Tabela 6. Powierzchnia i ludność LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”

Jednostka administracyjna	Powierzchnia a [km ²]	Liczba mieszkańców 31.12.2020 r.	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Kazimierz Biskupi	107,6	11 490	106
Kleczew	110,3	9 687	87
Skulsk	84,9	5 893	69
Ślesin	145,6	13 946	95
Wilczyn	83,2	5 932	71
Razem:	531,6	46 948	Średnia: 88,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Teren gmin należących do LGD “MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” zamieszkiwało w 2021 roku 47 631 osób. Największą liczbę mieszkańców, 14079, zarejestrowano w gminie Ślesin; to jednocześnie jeden z dwóch regionów, w których zaobserwowano wzrost liczby ludności w latach 2015-2021 (0,4%). Drugim regionem jest gmina Kazimierz – liczba ludności zwiększyła się tu o 0,8%. Najmniej osób, kolejno 6023 i 6137, zamieszkuje gminy Skulsk oraz Wilczyn. Są to jednocześnie gminy, w których tempo depopulacji jest najszybsze (-2,9% i -1,9%). Ogólnie na badanym obszarze obserwuje się trend depopulacyjny (średnio na poziomie 0,6%), co nie znajduje odzwierciedlenia w województwie wielkopolskim, gdzie ludności nieznacznie, ale przybywa (0,4%).

Tabela 7. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	3475323	3481625	3489210	3493969	3498733	3496450	3489074
Kazimierz Biskupi	11405	11474	11467	11466	11487	11490	11499
Kleczew	10032	9991	9991	9986	9947	9687	9893
Skulsk	6205	6170	6142	6154	6122	5893	6023
Ślesin	14028	13998	13992	14032	14067	13946	14079
Wilczyn	6256	6254	6245	6200	6202	5932	6137
Suma	47926	47887	47837	47838	47825	46948	47631

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Poniższa tabela nr 8 prezentuje saldo migracji ludności, a zatem zarówno migracje wewnętrzne (polegające na przemieszczaniu się ludności w wyniku zmiany miejsca zamieszkania lub przeniesienia się z terenów miejskich do wiejskich lub odwrotnie) oraz zewnętrzne (wyjazdy z kraju stałego zamieszkania lub przyjazdy do kraju w celu zamieszkania na stałe lub na pobyt czasowy). W 2021 roku na terenie gmin LGD średnia wartość sald wynosiła 2,2. Nie we wszystkich regionach obserwuje się jednak saldo dodatnie; w gminach Skulsk oraz Wilczyn więcej ludzi ubyło, niż przybyło -- wartości badanego wskaźnika w tych miejscach wynoszą kolejno -20 i -33, przy czym ta

ostatnia jest największą ujemną wartością salda w ruchu wewnętrznym i zewnętrznym na terenie wszystkich badanych gmin. Największym dodatnim saldem charakteryzuje się natomiast gmina Kazimierz (+24).

Tabela 8. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	0	1059	1143	1282	1460	1757	2000
Kazimierz Biskupi	0	29	-27	-22	25	19	24
Kleczew	0	-22	5	-15	-41	-10	14
Skulsk	0	-16	-28	-13	-36	-20	-20
Ślesin	0	-19	10	21	10	4	26
Wilczyn	0	-24	-26	-50	-16	-26	-33
Średnia dla gmin LGD	0	-10,4	-13,2	-15,8	-11,6	-6,6	2,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Na terenie gmin należących do LGD "MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI" zmniejsza się odsetek osób w wieku produkcyjnym w stosunku do ogólnej liczby ludności. Przeciętnie, w latach 2015-2021 spadek badanego wskaźnika wyniósł 3,4%, natomiast największy, równy 4,2% odnotowano w gminie Kazimierz. W województwie wielkopolskim spadek ten jest większy, równy 5,3%; odsetek ludności w wieku produkcyjnym wynosi tu 59,3%, podczas gdy dla gmin LGD – 62%. Największym udziałem osób w wieku produkcyjnym charakteryzują się gminy Kazimierz oraz Kleczew – stanowią one kolejno 63,5% i 63,2% ludności ogółem.

Tabela 9. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	62,6	62	61,3	60,7	60,1	59,7	59,3
Kazimierz Biskupi	66,3	66	65,6	64,8	64,5	64	63,5
Kleczew	64,8	64,8	64,8	64,4	63,8	63,4	63,2
Skulsk	62,7	62,4	61,7	61,4	60,9	60,5	60,7
Ślesin	64,4	64,3	63,7	63,2	62,9	62,7	61,9
Wilczyn	63	62,9	62,4	62,2	61,7	61,2	60,9
Średnia dla gmin LGD	64,24	64,08	63,64	63,2	62,76	62,36	62,04

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Podobnie jak województwo, tak cały obszar objęty funkcjonowaniem LGD starzeje się. Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł w 2021 roku nieco ponad 16%; to 21% wzrost badanego wskaźnika w latach 2015-2021. Gmina, w której wskaźnik obciążenia demograficznego jest największy to Skulsk – seniorzy stanowią tu 17,7% społeczności; taką samą wartość odnotowano dla województwa. Najmniej osób w starszym wieku jest natomiast w gminie Kazimierz (14,7%); to jednocześnie region, w którym osób po 65. roku życia przybywa najszybciej (wzrost o 25,6%). Drugą, pod tym względem, gminą jest Wilczyn (wzrost o 25,2%).

Tabela 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	14,6	15,2	15,7	16,3	16,8	17,3	17,7
Kazimierz Biskupi	11,7	12,2	12,6	13,3	13,8	14,2	14,7
Kleczew	13,6	13,8	14	14,3	14,7	15,1	15,3
Skulsk	14,3	14,9	15,5	15,9	16,7	17,4	17,7
Ślesin	13,7	14,3	14,9	15,3	15,6	15,7	16,2
Wilczyn	13,1	13,6	14,3	14,9	15,3	15,9	16,4
Średnia dla gmin LGD	13,28	13,76	14,26	14,74	15,22	15,66	16,06

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Ubywa beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej -- na terenie funkcjonowania LGD "MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI" liczba takich osób zmniejszyła się o 46,5%. Przeciętnie, w 2020 roku na badanym obszarze osób korzystających z takiej pomocy było 523; to zauważalnie więcej niż w województwie (389 na 10 tysięcy ludności). O prawie 60% zmniejszyła się w latach 2015-2020 wartość badanego wskaźnika w gminie Kazimierz (z poziomu 1028 na 415). Na 2020 rok najwięcej beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej było w gminach Wilczyn (669 na 10 tysięcy ludności) oraz Ślesin (644 na 10 tysięcy ludności); ta ostatnia to jednocześnie gmina, w której spadek badanego wskaźnika był najmniejszy, równy 27,1%.

Tabela 11. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
WIELKOPOLSKIE	635	573	514	463	430	389
Kazimierz Biskupi	1028	883	756	651	530	415
Kleczew	678	602	499	409	445	403
Skulsk	937	858	742	670	578	482
Ślesin	884	786	732	689	692	644
Wilczyn	1362	1187	1032	950	824	669
Średnia dla gmin LGD	977,8	863,2	752,2	673,8	613,8	522,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Wzrasta natomiast liczba podmiotów gospodarki narodowej. Średnio, na terenach gmin LGD poziom badanego wskaźnika podniósł się o ponad 32%; to dwukrotnie więcej niż w województwie. Na badanym obszarze podmiotów gospodarki narodowej w 2021 roku było przeciętnie 929, natomiast najwięcej, 1566 -- w gminie Ślesin. Jeśli chodzi o region, w którym obserwuje się najszybszy wzrost badanego wskaźnika w latach 2015-2021, należy tu wymienić gminę Kleczew (38,5%). Regionem, w którym w 2021 roku podmiotów gospodarki narodowej było najmniej (477), a tempo ich przybywania było najwolniejsze (20,4%) to gmina Wilczyn.

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	409865	414798	422094	429658	446215	461225	477444
Kazimierz Biskupi	927	936	978	1005	1070	1126	1236
Kleczew	642	639	681	737	788	844	889
Skulsk	358	360	382	431	450	456	478

Ślesin	1187	1228	1262	1355	1436	1484	1566
Wilczyn	396	402	413	427	458	470	477
Średnia dla gmin LGD	702	713	743,2	791	840,4	876	929,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Na terenie gmin należących do LGD “MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” przybywa podmiotów wpisanych do rejestru REGON. W 2021 roku na 10 tysięcy ludności było ich przeciętnie 931 – to 32,7% wzrost w porównaniu z rokiem 2015. W tym czasie, w województwie wzrost badanego wskaźnika był dwukrotnie mniejszy (16%). Gminą, w której podmiotów było w 2021 roku najwięcej jest Ślesin (1112 na 10 tysięcy ludności), natomiast najmniej było ich w gminie Wilczyn (777 na 10 tysięcy ludności); ten ostatni to jednocześnie region, w którym zarejestrowano najmniejszy wzrost nadanego wskaźnika (22,7%).

Tabela 13. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	1179	1191	1210	1230	1275	1319	1368
Kazimierz Biskupi	813	816	853	877	931	979	1075
Kleczew	640	640	682	738	792	852	899
Skulsk	577	583	622	700	735	748	794
Ślesin	846	877	902	966	1021	1056	1112
Wilczyn	633	643	661	689	738	760	777
Średnia dla gmin LGD	701,8	711,8	744	794	843,4	879	931,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Przybywa także podmiotów nowo zarejestrowanych w wieku produkcyjnym – średnio o 45,6% zwiększyła się ich liczba w latach 2015-2021. Największy wzrost zaobserwowano w gminie Kazimierz (61,3%); to jednocześnie region, w którym w 2021 roku podmiotów było najwięcej (242 na 10 tysięcy ludności). Najmniejszą wartość (107 podmiotów na 10 tysięcy ludności) odnotowano w gminie Wilczyn. Przeciętnie w gminach LGD podmiotów nowo zarejestrowanych na 10 tysięcy ludności w wieku produkcyjnym było 160, natomiast w województwie -- 171. Warto ponadto zwrócić uwagę na wartość wzrostu badanego wskaźnika w województwie wielkopolskim, który wyniósł 4,3%.

Tabela 14. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	164	156	163	183	176	155	171
Kazimierz Biskupi	150	103	158	131	177	135	242
Kleczew	109	90	122	160	140	142	141
Skulsk	87	96	121	201	129	103	131
Ślesin	121	154	183	211	184	142	177
Wilczyn	81	107	113	122	149	111	107
Średnia dla gmin LGD	109,6	110	139,4	165	155,8	126,6	159,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Kapitał społeczny opiera się, w dużej mierze, na liczbie fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tysięcy mieszkańców; na badanym obszarze jest ich średnio 29 (ponad 12% wzrost w latach 2015-2021), natomiast w województwie -- 42 (wzrost o 16,7%). Przyglądając się danym umieszczonym w poniższej tabeli, można stwierdzić, że omawiana sytuacja jest wewnątrznie dość zróżnicowana; poza jedną gminą, która wybija się na tle innych pod kątem tempa wzrostu liczby wspomnianych organizacji (37% w gminie Skulsk), w pozostałych regionach poziom badanego wskaźnika rośnie w latach 2015-2021 dość wolno. Największą liczbą fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tysięcy mieszkańców dysponuje wspomniana gmina Skulsk -- 37, natomiast najmniejszą -- gmina Kazimierz (24).

Tabela 15. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	36	38	40	39	40	41	42
Kazimierz Biskupi	23	22	22	23	24	23	24
Kleczew	28	29	28	29	29	29	30
Skulsk	27	31	31	32	33	33	37
Ślesin	24	24	24	24	23	25	25
Wilczyn	29	30	30	29	29	29	31
Średnia dla gmin LGD	26,2	27,2	27	27,4	27,6	27,8	29,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Kolejnym istotnym wskaźnikiem jest liczba bibliotek i ich filii. Na badanym obszarze sytuacja ta nie wygląda optymistycznie; większość regionów dysponuje zaledwie jedną biblioteką, natomiast najwięcej, 3, ma ich gmina Ślesin. Warto zwrócić uwagę na fakt, że liczba ta się zmniejszyła, gdyż do 2018 roku w omawianej gminie były 4 biblioteki. W pozostałych regionach liczba badanego wskaźnika utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Na terenie funkcjonowania LGD "MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI" zmniejsza się ponadto liczba czytelników -- średnio o 23% (to wartość taka sama jak w województwie wielkopolskim). W latach 2015-2021 ponad dwukrotnie zmniejszyła się liczba osób czytających w gminie Skulsk. Najwyższym poziomem badanego wskaźnika może pochwalić się gmina Ślesin (179 czytelników na 1000 ludności), natomiast najniższym -- gmina Kazimierz (34 czytelników na 1000 ludności).

Tabela 16. Biblioteki i ich filie

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	689	681	676	674	664	660	652
Kazimierz Biskupi	1	1	1	1	1	1	1
Kleczew	2	2	2	2	2	2	2
Skulsk	1	1	1	1	1	1	1
Ślesin	4	4	4	4	3	3	3
Wilczyn	1	1	1	1	1	1	1
Średnia dla gmin LGD	1,8	1,8	1,8	1,8	1,6	1,6	1,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Na terenie gmin objętych funkcjonowaniem LGD "MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI" zauważalnie zmniejsza się liczba osób bez pracy - blisko o połowę spadła wartość badanego wskaźnika. Najwięcej bezrobotnych ubyło w gminie

Kleczew (53,8%), natomiast najmniej – w gminie Skulsk (45,1%); ten ostatni to jednocześnie region, w którym liczba osób bez pracy była w 2021 roku najmniejsza, równa 215. Najwięcej bezrobotnych zamieszkuje natomiast gminę Ślesin -- 436 osoby. Przeciętnie w gminach LGD osób bez pracy było 285, a w sumie – 1425, z czego 521 to mężczyźni, a 904 to kobiety.

Tabela 17. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	93311	77697	58857	50867	46313	60958	49850
Kazimierz Biskupi	557	538	392	369	302	358	303
Kleczew	522	468	338	272	289	307	241
Skulsk	392	371	308	172	183	235	215
Ślesin	811	773	593	455	452	521	436
Wilczyn	448	421	314	244	236	277	230
Średnia dla gmin LGD	546	514	389	302	292	339	285

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

II.2 Spójność terytorialna

Obszar LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” jest spójny w kontekście geograficznym. Każda z pięciu gmin należących do LGD sąsiaduje co najmniej z dwoma gminami również należącymi do LGD (rysunek 1). Najmniej sąsiadów, bo po dwie gminy, mają Kazimierz Biskupi i Skulsk. Najwięcej sąsiadów ma gmina Ślesin – sąsiaduje ona bezpośrednio z każdą z czterech gmin-członków LGD, dzięki czemu spełniony jest warunek spójności obszaru działania LGD.

Spójność geograficzna

Obszar gmin należących do LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” jest spójny geograficznie - należy do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie w mezoregionie Pojezierze Gnieźnieńskie i został ukształtowany w poznańskiej fazie zlodowacenia wiślanego¹. Wschodnia część Pojezierza Gnieźnieńskiego nazywana jest Pojezierzem Mogileńskimi charakteryzuje się skupieniem dużej liczby jezior rynnowych o przebiegu południkowym. Jeziora we wschodniej części obszaru LGD są zlokalizowane na przedłużeniu Rynny Gopła (Jezioro Ślesieńskie, Mikorzyńskie, Pątnowskie, Licheńskie i uchylone w stronę zachodnią Jezioro Gosławickie). Wody tej rynny zostały w latach 50. XX w. połączone żeglownym kanałem sięgającym od Warty w okolicach Konina do Jeziora Gopło. Równoległe do Rynny Gopła położone są Jezioro Skulskie i Jezioro Skulska Wieś. Na północno-zachodnich krańcach gmin Kleczew i Wilczyn przebiega kolejna rynna, w której zlokalizowane są Jezioro Budziszławskie i Wilczyńskie. Lokalizację i nazwy jezior z terenu LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” przedstawia rysunek nr 2.

¹Akapit na podstawie: Kondracki J., (1994), *Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 77-95

Rysunek 3. Jeziora na obszarze LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”

Źródło: opracowanie własne.

Północna część obszarów LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” charakteryzuje się występowaniem pagórkowatych wysoczyzn, za to południowa część obfituje w wysoczyzny płaskie i faliste. Przejście tych odmiennych form ukształtowania terenu uzupełnione jest występowaniem w środkowej części obszaru sandrów i terasów piaszczystych. Takie formy **ukształtowania terenu** są **charakterystyczne dla krajobrazu polodowcowego** na nizinach polskich, a piaszczyste podłoże środkowej części obszaru wynika bezpośrednio z domknięcia całego terenu przebiegającymi południkowo rynnami polodowcowymi.

Bardzo bogaty w zbiorniki wodne krajobraz jest idealnym miejscem do **rozwoju turystyki**.

Powierzchnia terenów LGD pokryta jest gliną morenową, a powstałe na niej gleby należą do **brunatnoziemów**. Teren ten charakteryzuje się **małą lesistością**, a lasy rosną na pokrywie piaskowej lokalnych sandrów.

W środkowej części obszaru LGD zlokalizowana jest **odkrywka węgla brunatnego, która kończy swoją działalność**. Głębokie **odkrywki** i wysokie **hałdy** **zmieniły ukształtowanie powierzchni** i spowodowały **obniżenie poziomu wód podziemnych, zmiany stosunków termicznych jezior**, a przez to **zmiany ich flory i fauny**.

Rozdział III Partycypacyjny charakter LSR

Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” na lata 2023 - 2027 została opracowana przez przedstawicieli LGD i pracowników biura samodzielnie, bez korzystania z podmiotu zewnętrznego.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest instrumentem skupionym na oddolnym planowaniu i realizowaniu wspólnych działań dla obszaru objętego LSR. Oddolność dokumentu można wypracować poprzez wykorzystywanie partycypacyjnych metod do pozyskiwania danych, pomysłów i inicjatyw. Należy w tym miejscu podkreślić, że przygotowywanie strategii ma na celu z jednej strony osiągnięcie spójności wymaganej od tego typu dokumentu, a z drugiej uwzględnienie potrzeb lokalnej społeczności.

Partycypacja to proces polegający na uspołecznieniu podejmowanych decyzji, to współpraca między instytucjami a społecznością lokalną. Udział społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji jest niezwykle ważny.

Sprzyja on rozwojowi demokracji, pobudza i integruje dzięki podejmowaniu wspólnych działań na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR. Stowarzyszenie na etapie przygotowania LSR korzystało z metod partycypacyjnych i zamierza je stosować również w trakcie jej wdrażania. W przypadku zaistnienia istotnych problemów z wdrażaniem LSR, także potencjalnego pojawienia się sytuacji niesatysfakcjonującej akceptacji społecznej (np. metod wdrażania LSR albo konkretnych działań podejmowanych przez LGD lub konieczności przeprowadzenia „rewizji” pewnych zamierzeń i planów LGD, których realizacja będzie dawała szansę na przywrócenie społecznego poparcia, zorganizowane zostaną ponowne spotkania konsultacyjne, które zweryfikują wnioski z poprzednich konsultacji społecznych mających miejsce w momencie tworzenia LSR, i wyeliminują bądź złagodzą elementy LSR, które zakłócają bądź utrudniają realizację LSR. Będzie to jeden z etapów wyjściowych, na bazie których będzie można dokonać procesu aktualizacji zapisów LSR.

Stowarzyszenie prowadząc pracę nad przygotowaniem LSR korzystało z doświadczenia swoich członków oraz kadr LGD uczestniczących w realizacji LSR w latach 2014-2020. Ponadto korzystano z wyników badań własnych i ewaluacji LSR, danych pozyskanych ze źródeł statystyki publicznej oraz materiałów pozyskanych w wyniku przeprowadzonych konsultacji ze społecznością lokalną.

Na potrzeby tworzenia LSR oraz zapewnienia oddolnego charakteru dokumentu Stowarzyszenie zagwarantowało współpracę z lokalną społecznością na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR. W spotkaniach konsultacyjnych oraz na grupach roboczych brali udział na równych zasadach **przedstawiciele sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego (m. in. wóldarze, sołtysi, członkowie KGW, mieszkańcy itp.)**, którzy wnieśli do dokumentu wiele pomysłów oraz uwag, co miało wpływ na ostateczny kształt Lokalnej Strategii Rozwoju.

W skład grupy roboczej zajmującej się przygotowaniem LSR na lata 2023-2027 weszli: członkowie zarządu LGD i pracownicy biura. Zadaniem grupy roboczej jest koordynowanie prac nad opracowaniem i realizacją LSR oraz jej późniejszą aktualizacją.

Etap przygotowania Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) jest jednym z pierwszych kroków w procesie zarządzania strategicznego. Dobrze zaplanowane działania, będące wynikiem rzetelnej diagnozy sytuacji wyjściowej, pozwalają oczekiwać, że realizacja założonych poczynań przyniesie oczekiwane rezultaty.

Tworzenie strategii jest więc procesem opartym na postulatcie ciągłości i zaangażowania. LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI ” na lata 2023-2027 została przygotowana z uwzględnieniem najważniejszego zasobu endogenicznego LGD, jakim jest kapitał ludzki. Partycypacja społeczna, na szeroką skalę zastosowana w tworzeniu tej strategii, ma znaczenie ze względu na nowe podejście w funkcjonowaniu regionów, które wskazuje na to, że terytorium jest systemem złożonym o wysokim stopniu skomplikowania i odpowiednie zaangażowanie lokalnych podmiotów w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania strategii pozwala multiplikować efekty zmian i może prowadzić do zmiany ścieżki rozwoju danego terytorium w długim okresie. LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” na lata 2023-2027 została przygotowana przy aktywnym udziale lokalnej społeczności. Oddolny charakter strategii wymagał uczestnictwa społeczności we wszystkich etapach procesu strategicznego, nie tylko w okresie projektowania celów i określania wizji. Jednakże ten pierwszy krok we wspólnym zarządzaniu rozwojem miał kluczowe znaczenie dla powodzenia całego przedsięwzięcia. Na etapie przygotowania LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI ” na lata 2023-2027 wyróżniono następujące zadania: definiowanie potrzeb i problemów, określanie celów i ustalanie ich hierarchii, wskazanie rozwiązań będących sposobami realizacji LSR oraz określenie wskaźników, które zobrazują stopień realizacji zadań, a także grup docelowych, których te zadania dotyczą. Proces tworzenia podzielono na pięć etapów. Proces ten rozpoczął się zorganizowaniem spotkań konsultacyjnych na terenie każdej z gmin należących do obszaru LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”: Gminy Kazimierz Biskupi, Gminy Kleczew, Gminy Wilczyn, Gminy Skulsk i Gminy Ślesin. Spotkania konsultacyjne realizowane w każdej z członkowskich gmin LGD, odbyły się z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, organizacji pozarządowych, mieszkańców, przedsiębiorców, zainteresowanych podmiotów.

I. Program gminnego spotkania konsultacyjnego dla mieszkańców i reprezentantów instytucji z obszaru LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” - Nowa perspektywa LEADER

1. Wstęp oraz propozycje działań LGD w ramach inicjatywy LEADER w nowym okresie wynikające z projektowanych narzędzi wsparcia - informacje ogólne:

- Plan Strategiczny dla WPR – planowane rodzaje operacji w ramach LEADER,
 - „Wielofundusowość” – rodzaje działań w ramach FEW,
 - Koncepcja „Smart Village” czyli co można realizować w ramach „Inteligentnych Wiosek”.
- Działania własne LGD i projekty współpracy.

2. Gmina (Kazimierz Biskupi/Kleczew/Wilczyn/Skulsk/Ślesin) jako część LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” – jakie obszary problemowe wydają się kluczowe w kolejnym okresie wdrażania? Silne i słabe strony obszaru, oczekiwane zmiany – wypowiedzi uczestników. Co zmieniło się w analizie SWOT – próba dyskusji o stanie obszaru na podstawie dotychczasowej analizy – dyskusja i wnioski.

3. Jakie projekty wydają się najważniejsze dla uczestników w kontekście rozwiązania problemów występujących na obszarze gminy/LGD? Jakimi formami pomocy / typami operacji zainteresowani są odbiorcy w Gminie (Kazimierz Biskupi/Kleczew/Wilczyn/Skulsk/Ślesin)? Warsztat na podstawie aktualnych danych o perspektywie finansowania:

- rodzaje wsparcia zadań z zakresu infrastruktury (PROW i FEW)
 - rodzaje działań grantowych w ramach LSR
- wsparcie przedsiębiorczości; branże obecne i potrzebne na obszarze.

4. Gmina (Kazimierz Biskupi/Kleczew/Wilczyn/Skulsk/Ślesin), a koncepcja „Smart Village”. Dyskusja: skala działania, tematyka, pomysły. Współpraca gminy i wsi w trakcie opracowania koncepcji „Inteligentnej Wsi”. Projekty ponadsołectkie.

5. Inne potrzeby wsparcia na rzecz beneficjentów z obszaru LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” - zadania realizowane przez LGD (aktywizacja, wsparcie NGO’s, promocja obszaru, projekty współpracy) – dyskusja na temat tematów, jakie mogą być podjęte przez LGD w nowym okresie programowania.

6. Podsumowanie spotkania i informacja o dalszym harmonogramie konsultacji i narzędziach stosowanych przez LGD w ich toku (w tym zaproszenie do udziału w ankiecie na temat dalszych kierunków rozwoju na obszarze LGD).

II. Podsumowanie zebranych danych z konsultacji warsztatowych w gminach. Omówienie wyników i pierwsze wnioski dotyczące przyszłych kierunków działań.

III. Przeprowadzenie badania ankietowego dotyczącego rozwoju obszaru LGD oraz proponowanych działań do realizacji w nowym okresie programowania LEADER. Ankieta dystrybuowana w Gminach oraz przy pomocy bazy adresowej LGD.

W czasie trwania ankietyzacji pracownicy LGD dokonali analizy dokumentów i danych źródłowych na temat stanu obszaru LGD.

IV. Omówienie wyników ankietyzacji, wnioski. Zestawienie wyników ankietyzacji z wnioskami ze spotkań gminnych oraz z danymi pozyskanymi przez LGD z dokumentów źródłowych. Opracowanie „drzewa potrzeb” będącego podstawą do planowania działań.

V. Projektowanie LSR:

1. Budowa struktury LSR w oparciu o dane z etapu analitycznego. Celem etapu było stworzenie wstępnej struktury LSR – drzewa celów, przedsięwzięć, będących odpowiedzią na potrzeby wynikające z etapu konsultacji i analizy obszaru.
2. Omówienie powstałego projektu struktury celów i przedsięwzięć LSR. Podział budżetu LSR na przedsięwzięcia.
3. Przypisanie wskaźników realizacji do Przedsięwzięć LSR. Korekty założeń. Dalsza dyskusja nad całokształtem LSR. Akceptacja założeń.
4. Stworzenie dokumentu LSR na podstawie wyników poprzednich etapów oraz instrukcji tworzenia LSR, zgodnie z wymogami programu LEADER.

Praca nad Lokalną Strategią Rozwoju to nie tylko jej napisanie ale również wieloletni proces jej wdrażania. Jest to dokument bardzo dynamiczny, zmieniający się w czasie i odpowiadający na bieżące potrzeby obszaru nim objętego. Stowarzyszenie będzie stale monitorować postępy realizacji poszczególnych przedsięwzięć i wskaźników zgodnie z zapisami zawartymi w rozdziale X LSR. Aby móc realizować LSR w sposób partycypacyjny Stowarzyszenie będzie w ciągłym kontakcie z lokalną społecznością. Sposoby komunikacji oraz motywowania lokalnej społeczności do wzięcia udziału w procesie rozwijania LSR zostały opisane w Planie Komunikacji z lokalną społecznością.

Na etapie tworzenia jak i realizacji LSR zakłada się zgodność działań z zasadami horyzontalnymi określonymi w art. 9 rozporządzenia 2021/1060, w tym:

- a) poszanowania praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- b) zasady równości kobiet i mężczyzn;
- c) zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- d) zgodności działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czyn poważnych szkód”.

Partnerstwo w LGD (wewnętrzne)

Lokalna Grupa Działania jest partnerstwem osób fizycznych i prawnych zrzeszonych w ramach Stowarzyszenia i działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Nasza współpraca polega na wspieraniu i rozwijaniu inicjatyw społecznych, podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków rozwoju oraz realizacji konkretnych działań na rzecz społeczności lokalnej. Członkowie stowarzyszenia udzielają się w nim poprzez aktywny udział w Walnych Zebraniach Członków, uczestniczą w posiedzeniach organów, szkoleniach, spotkaniach refleksyjnych, grupach roboczych

i w wyjazdach studyjnych. Komunikacja z członkami stowarzyszenia odbywa się telefonicznie, poprzez mailing, wiadomości sms, stronę internetową i portale społecznościowe. W trakcie trwania pandemii COVID-19 stowarzyszenie wprowadziło możliwość komunikacji również drogą telekonferencji. Zasady podejmowania decyzji, zakresy czynności poszczególnych organów są szerzej opisane w Regulaminach poszczególnych organów.

Partnerstwo na obszarze LSR

Partnerstwo to przede wszystkim równe traktowanie siebie nawzajem, myślenie o interesie drugiej strony. Dlatego też patrząc długofalowo na proces wdrażania LSR, LGD będzie zachęcało do współpracy lokalną społeczność poprzez umożliwienie im zgłaszania nowych inicjatyw/pomysłów, które będą mogły być realizowane w ramach LSR. Należy mieć tu na uwadze, że zgłaszane propozycje mogą skutkować dokonaniem zmian w LSR. LGD będzie weryfikowała zgłoszone uwagi, propozycje/pomysły, a o wyniku ich analizy wraz z uzasadnieniem będzie informowała za pośrednictwem strony internetowej LGD, profilu na FB oraz stron internetowych gmin członkowskich.

Aktywizacja ludzi młodych (do 25 roku życia)

W trakcie konsultacji społecznych wielokrotnie zwracano uwagę na potrzebę aktywizacji ludzi młodych, którzy bardzo mocno odczuli skutki ograniczeń wprowadzanych w celu spowolnienia rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19. Zamknięcie szkół oraz izolacja od rówieśników niekorzystnie wpłynęła na zdrowie psychiczne środowiska młodzieżowego, pogorszyło się ich samopoczucie i satysfakcja z życia. Dlatego też zdecydowano na umieszczenie

w Planie działania operacji na rzecz aktywizacji ludzi młodych.

W ramach realizacji LSR zaplanowano zwiększenie aktywności społecznej ludzi młodych poprzez włączenie ludzi młodych poprzez członkostwo w Zarządzie LSR jak również działania integrujące i animujące w ramach Celu nr 3 LSR.

Aktywizacja seniorów

Seniorzy: wg. danych z GUS na koniec 2020 r. na terenie LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” było 26 251 osób w wieku powyżej 55 roku życia. Stanowi to 22,57% ludności obszaru. Według danych statystycznych następuje silny wzrost starzenia się społeczeństwa. Zajęcia dla seniorów przyczyni się do zwiększenia ich aktywności społecznej, lepszej kondycji fizycznej i psychicznej jak i odciążenia domowników. Potencjał seniorów może być wykorzystany m.in. w projektach międzypokoleniowych, gdzie będą mieli szansę podzielić się swoimi doświadczeniami. Powyższe powody miały wpływ na decyzję o umieszczeniu w Planie działania operacji na rzecz

aktywizacji seniorów.

W ramach realizacji LSR zaplanowano zwiększenie aktywności społecznej seniorów poprzez ich włączenie w członkostwo w Zarządzie LSR jak również działania integrujące i animujące w ramach Celu nr 3 LSR.

Wsparcie grup osób w niekorzystnej sytuacji

1. **Osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie:** ponad 2% mieszkańców obszaru stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Na terenie działają tylko trzy warsztaty terapii zajęciowej. W trakcie konsultacji zwrócono uwagę, iż jest to grupa wymagająca stałego wsparcia. W kryteriach oceny operacji LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” osoby z tej grupy będą mogły otrzymać dodatkowe punkty przy ocenie wniosku.
2. **Kobiety,** na terenie LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”, są bardziej zagrożone bezrobociem długotrwałym od mężczyzn, co wynika z danych udostępnionych przez Urząd Pracy. Ponadto dane statystyczne pokazują większy odsetek kobiet wśród bezrobotnych, co odzwierciedla ich niekorzystną sytuację na rynku pracy. W ramach LSR działania na rzecz kobiet zostały przewidziane w ramach **celu 3, Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność.** Projekty będą ukierunkowane na realizację spotkań i szkoleń dla osób z grupy o niekorzystnej sytuacji.

IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR

Analizy potrzeb i potencjału dokonano w bezpośrednim powiązaniu z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi, ankietami i wnioskami z pracy zespołu ds. LSR, jak również z zakresami wsparcia, jakie są możliwe do realizacji w ramach poszczególnych EFSI.

Analiza została dokonana w obszarach najczęściej pojawiających w się podczas konsultacji społecznych, zgodnie z informacjami zawartymi w rozdziale III LSR.

Tabela nr 18. Analiza słabych i silnych stron obszaru LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”

SILNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)	Adresaci potencjalnych działań
Spójność terytorialna obszaru	Słabe zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną, mała liczba liderów lokalnych, aktywność wciąż tych samych osób, niski poziom zaangażowani ludzi młodych w życie wsi i lokalnych organizacji; mało czynników przyciągających młodych (m.in. brak opiekunów, animatorów działań, sztampowość działań w KGW), brak narzędzi wzmacniających młodzież w procesie współdecydowania i odpowiedzialności za rozwój lokalny (organizacji typowo młodzieżowych, rady młodzieżowe przy JST).	Seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, młodzież, kobiety.

<p>Położenie przy szlakach komunikacyjnych (DK-25, bliskość autostrad A2, A1). Zapewniona podstawowa komunikacja publiczna do Konina z większości miejscowości gminnych obszaru LGD</p>	<p>Niski stopień zintegrowania środowisk wiejskich, w szczególności osób niepełnosprawnych m.in. ze względu brak miejsc spotkań w poszczególnych miejscowościach, społeczność roszczeniowa, w tym napływowa (efekt pracowników kopalni i nowej zabudowy) brak kontaktów międzyludzkich, alienacja na wsi. Dużo kobiet nie pracujących, które wychowują dzieci, brak integracji między nimi.</p>	<p>Osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, młodzież, kobiety.</p>
<p>Położenie w pobliżu Konina (rynek pracy, rynek zbytu, edukacja)</p>	<p>Mała liczba przedsiębiorstw, inicjatywa gospodarcza wygasła w wielu miejscach, w wyniku zdominowania rynku pracy przez duże podmioty.</p>	<p>Osoby bezrobotne, Przedsiębiorcy, Kobiety.</p>
<p>Tereny dostępne pod inwestycje</p>	<p>Podjęmowanie pracy poza miejscem zamieszkania</p>	<p>Przedsiębiorcy, rolnicy, osoby bezrobotne.</p>
<p>Zatrudnienie części mieszkańców w dużych zakładach w regionie (np. elektrownia, kopalnia)</p>	<p>Brak współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami np. w ramach grup producenckich, a także w turystyce (brak reklamy wzajemnej, klastrów, nie ma ofert wspólnych, pakietów. Brak bodźców odgórnych i działań edukacyjnych w tym zakresie).</p>	<p>Przedsiębiorcy.</p>
<p>Wsparcie instytucjonalne urzędów gminy w procesie obsługi inwestorów</p>	<p>Uzależnienie zatrudnienia mieszkańców od kondycji dużych podmiotów paliwowo-energetycznych</p>	<p>Samorządy terytorialne</p>
<p>Obszary atrakcyjne turystycznie ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe (lasy, jeziora, plaże, kanał Warta-Gopło – w ramach Wielkiej Pętli Wielkopolskiej, obszary Natura 2000, Szlak Bursztynowy), miejsca rekreacyjne i letniskowe</p>	<p>Słabo rozwinięta branża turystyczna i promocja turystyki w części obszaru LGD</p>	<p>Samorządy terytorialne, Przedsiębiorcy Rolnicy</p>

rozpoznawalne w regionie, stanowiące potencjał rozwojowy dla turystyki pieszej, rowerowej i wodnej, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą turystyczną. Agroturystyka – pojedyncze gospodarstwa na obszarze LGD.		
Bogate dziedzictwo kulturowe; w tym tradycje, zabytki, a także miejsca kultu religijnego (kościół, sanktuaria, klasztory), a także historia związana z okresem industrialnym (obiekty pokopalniane, śluzy wodne); ważne i znane postacie historyczne związane z historią obszaru LGD; miejsca wydarzeń (potyczki z Krzyżakami, Powstanie Styczniowe, II WŚ). Kultura „Ochweśnicka”, wraz lokalną gwarą (kminą) – unikalny zasób.	Brak rozwiniętej opieki popołudniowej dla dzieci, np. świetlice, zajęcia pozalekcyjne oraz miejsca integracji dla osób starszych, kobiet.	Jednostki sektora finansów publicznych, Animatorzy kultury, Lokalni artyści.
Rozwinięta baza sportowa (stadiony, boiska, działalność klubów sportowych)	Słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych, nie doinwestowane,	Jednostki sektora finansów publicznych,
Dobrze rozwinięta podstawowa infrastruktura publiczna w większości miejscowości obszaru	Słabo rozwinięta baza gastronomiczna i działalność agroturystyczna.	Przedsiębiorcy branży turystycznej i gastronomicznej, rolnicy.
Dobrze rozwinięta baza oświatowa i przedszkolna	Niepełne wykorzystanie istniejącej infrastruktury publicznej, w tym sportowej. Braki w zagospodarowaniu terenów wokół obiektów publicznych, braki w wyposażeniu, uniemożliwiające rozszerzenie działalności/oferty działań dla mieszkańców. Brak świetlic, miejsc spotkań, miejsc do organizacji warsztatów, placów zabaw, w części miejscowości.	Jednostki sektora finansów publicznych, Sołectwa, organizacje pozarządowe.

	Brak współpracy między grupami społecznymi (np. problem niedostępności sal zajętych przez OSP w gminie Kazimierz Biskupi, siedziby KGW są w domach prywatnych, sale nie są udostępniane innym grupom); Sytuacja GOK: w Kazimierzu Biskupim kubatura za mała do prowadzenia działalności; W Skulsku brak O.K.	
Aktywność i doświadczenie samorządów gminnych w pozyskiwaniu środków unijnych	Słaba klasa bonitacyjna gleb i uciążliwość w rolnictwie spowodowane działalnością kopalni odkrywkowej, w tym drastyczny spadek poziomu wód gruntowych.	Jednostki sektora finansów publicznych.
Rosnący poziom poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców	Słaba dostępność miejsc pracy na terenie gminy, szczególnie dla młodych i wykształconych mieszkańców	Przedsiębiorcy, osoby bezrobotne.
Rosnąca świadomość odpowiedzialności społecznej wśród liderów lokalnych (np. sołtysów)	Wysokie koszty utrzymania obiektów publicznych i zagwarantowania dostępności oferty (np. kulturalnej) spowodowane rozproszeniem zabudowy mieszkalnej oraz postępującą inflacją i sytuacją gospodarczą	Jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe.
Duży potencjał społeczny, aktywnie działające stowarzyszenia lokalne, w tym rosnąca liczba KGW posiadających osobowość prawną	Niewystarczająca lub wymagająca odświeżenia infrastruktura publiczna, w tym turystyczno-rekreacyjna	Organizacje pozarządowe, animatorzy kultury.
Zintegrowana, aktywnie działająca LGD	Ograniczona oferta usług dla ludności (np. kawiarenki, pralnia, usługi naprawy sprzętu AGD, usługi noclegowe, usługi kulturalne, w tym np. kina, a także usługi oparte na wiedzy: porady prawne, podatkowe; żłobki, opieka medyczna, w tym	Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Mieszkańcy.

	specjaliści; mało drobnego rzemiosła;)	
Inicjatywy ekonomii społecznej w części gmin obszaru	Niska świadomość społeczna w temacie ekologii, segregowania odpadów - występujące jeszcze dzikie wysypiska śmieci i zanieczyszczenie powietrza pyłami w okresie grzewczym (palenie śmieci)	Mieszkańcy obszaru LGD.
Drobna przedsiębiorczość rozwinięta na części obszaru LGD, stanowiąca istotne uzupełnienie rynku pracy oferowanej głównie przez podmioty związane z energetyką.	Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorców i osób zainteresowanych zdobyciem nowego zawodu lub założeniem działalności	Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne.
Rozwijające się produkty lokalne (np. pieczywo, „szneki” ze Skulska); Kultura Ochweśnicka (Ślesin, Skulsk); ryby; syrop mniszkowy w Mniszkach (gm. Skulsk).	Niewystarczające kompetencje osób w NGO i brak systemowych, mocnych narzędzi wsparcia dla działalności organizacji pozarządowych, zarówno finansowych, jak i metodycznych i organizacyjnych.	Organizacje pozarządowe.
Obszary atrakcyjne do zamieszkania, generujące nową zabudowę i wzrost udziału społeczności napływowej na obszarze LGD.	Starzejące się społeczeństwo na obszarze LGD (efekt demograficzny i migracyjny)	Seniorzy.
	Mała ilość ofert spędzania wolnego czasu, w tym dla seniorów i młodzieży; Niewystarczająca oferta wydarzeń kulturalnych.	Seniorzy, młodzież, organizacje pozarządowe.

W analizę potrzeb i potencjału LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” zaangażowana została lokalna społeczność poprzez udział w konsultacjach społecznych, badaniach ankietowych, spotkaniach konsultacyjnych. Analizę przeprowadzono również w oparciu o dostępne dane statystyczne oraz dokumenty strategiczne dotyczące poszczególnych gmin.

Grupy szczególnie istotne, w tym grupy w niekorzystnej sytuacji:

1. Przedsiębiorcy, w wyniku konsultacji z mieszkańcami, LGD zamierza przeciwdziałać wykluczeniu komunikacyjnemu obszarów wiejskich, poprzez promowanie prowadzenia działalności jak najbliższej mieszkańcom. Rozwijanie działalności oraz powstanie nowych działalności gospodarczych stworzy nowe miejsca pracy, zmniejszy bezrobocie. Wpłynie na rozwój regionu.
2. Rolnicy: z powodu semiurbanizacji obszar ztraca swój wiejski charakter, na terenie LGD jest dużo małych gospodarstw rolnych, którym ciężko jest się utrzymać tylko z działalności rolniczej. Dlatego LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” będzie starała się stworzyć warunki rozwoju pozarolniczej działalności poprzez nabory na powstanie gospodarstw agroturystycznych.
3. Młodzież: młodzi ludzie, w wieku od 15-24 roku życia, stanowią ok. 11,22 % ludności. Mieszkańcy biorący udział w konsultacjach społecznych zwracali jednak uwagę, że obszar nie oferuje dla tej grupy atrakcyjnej oferty, która skłaniałaby ich do wiązania swojego dalszego życia z dotychczasowym miejscem zamieszkania.
4. Seniorzy: wg. danych z GUS na koniec 2020 r. na terenie LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” było 26 251 osób w wieku powyżej 55 roku życia. Stanowi to 22,57% ludności obszaru. Według danych statystycznych następuje silny wzrost starzenia się społeczeństwa. Zajęcia dla seniorów przyczyni się do zwiększenia ich aktywności społecznej, lepszej kondycji fizycznej i psychicznej jak i odciążenia domowników. Potencjał seniorów może być wykorzystany m.in. w projektach międzypokoleniowych, gdzie będą mieli szansę podzielić się swoimi doświadczeniami.

Grupy w niekorzystnej sytuacji:

1. **Osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie:** ponad 2% mieszkańców obszaru stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Na terenie działają tylko trzy warsztaty terapii zajęciowej. W trakcie konsultacji zwrócono uwagę, iż jest to grupa wymagająca stałego wsparcia. W kryteriach oceny operacji LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” osoby z tej grupy będą miały dodatkowe punkty przy ocenie wniosku.
2. **Kobiety**, na terenie LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”, są bardziej zagrożone bezrobociem długotrwałym od mężczyzn, co wynika z danych udostępnionych przez Urząd Pracy. Ponadto dane statystyczne pokazują większy odsetek kobiet wśród bezrobotnych, co odzwierciedla ich niekorzystną sytuację na rynku pracy. W ramach LSR działania na rzecz kobiet zostały przewidziane w ramach **celu 3, Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność**. Projekty będą ukierunkowane na realizację spotkań i szkoleń dla osób z grupy o niekorzystnej sytuacji.

Rozdział V Spójność, komplementarność i synergia

Lokalna Strategia Rozwoju to spójny zestaw operacji mających na celu osiągnięcie lokalnych celów i potrzeb, który przyczynia się do osiągnięcia celów UE odnośnie inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju.

Na obszarze działania LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” realizowane będą działania finansowane z trzech funduszy: PS WPR na lata 2023-2027, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021-2027 oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na lata 2021 – 2027. Wszystkie cele i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach LSR LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” są zgodne z dokumentami strategicznymi tych funduszy, m.in.: Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027.

Komplementarność, spójność i synergia LSR będzie realizowana w dwóch etapach, na etapie programowania oraz

wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Na etapie programowania komplementarność, spójność i synergia zostały zapewnione przy tworzeniu LSR i określaniu zakresu tematycznego. Przeprowadzone konsultacje i współdziałanie szerokiego grona partnerów w procesie powstawania LSR pozwoliło na zintegrowanie lokalnych środowisk, które dostrzegają w realizacji strategii szanse na rozwiązanie kluczowych dla siebie i całego regionu problemów. Dotyczy to zarówno sektora publicznego, społecznego - reprezentowanego przez szereg lokalnych stowarzyszeń, jak i przedsiębiorców reprezentujących różne kierunki rozwoju.

Skuteczne zarządzanie rozwojem lokalnym wymaga koordynacji podejmowanych działań na szczeblu lokalnym z warunkami tworzonymi przez dokumenty strategiczne wyznaczające kierunki rozwoju regionów, a nawet kraju. W przypadku Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” w poszczególnych celach zintegrowano działania podejmowane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i rolników. LSR jest spójna z poszczególnymi dokumentami strategicznymi dla obszaru działania LGD na poziomie gmin członkowskich i powiatu, województwa wielkopolskiego oraz innych dokumentów strategicznych dotyczących rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych, ochrony zabytków i ochrony środowiska naturalnego.

Tabela 19. Zgodność celów LSR z dokumentami strategicznymi innego szczebla:

DOKUMENTY STRATEGICZNE INNYCH SZCZEBLI DLA OBSZARU LSR	Cele Lokalnej Strategii Rozwoju lokalnej Grupy Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” na lata 2023-2027		
	CEL 1: Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność.	CEL 2: Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju.	CEL 3: Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<p>Cel szczegółowy 2: „Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych” Kierunek interwencji: 2.1 – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, 2.2 – Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym</p>	<p>Cel szczegółowy 1: „Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”, Kierunek interwencji: 1.5 – Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów, Cel szczegółowy 2: „Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych” Kierunek interwencji: a. – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,</p>	<p>Cel szczegółowy 2: „Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych” Kierunek interwencji: 2.1 – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,</p>
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do	CEL STRATEGICZNY 1. WZROST	CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI	CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY

<p>roku 2030</p>	<p>GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL OPERACYJNY</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu CEL OPERACYJNY</p> <p>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia CEL OPERACYJNY</p> <p>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy CEL OPERACYJNY</p>	<p>BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU</p> <p>CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<p>WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>
<p>Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030</p>	<p>Cel strategiczny III. Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej</p>	<p>Cel strategiczny II. Zagłębienie odnowionej energetyki, produkcji, turystyki i rolnictwa</p> <p>Cel strategiczny IV. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń do życia i rozwoju</p> <p>Cel strategiczny III. Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej</p>	<p>Cel strategiczny I. Zintegrowana wspólnota z równymi szansami dla wszystkich</p> <p>Cel strategiczny V. Trwała współpraca w Aglomeracji Konińskiej</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021–2030</p>	<p>1. Cel. Transformacja gospodarcza Priorytet 1.4. Wysoka</p>	<p>1. Cel. Transformacja gospodarcza Priorytet 1.2. Turystyka, która</p>	<p>3. Cel. Aktywni mieszkańcy Priorytet 3.1. Rozwinięta</p>

	<p>przedsiębiorczość i spółdzielczość. Priorytet 1.5. Innowacje w gospodarce</p>	<p>nas napędza. Priorytet 1.3. Nowe spojrzenie na rolnictwo</p> <p>3. Cel. Aktywni mieszkańcy Priorytet 3.1. Rozwinięta oferta czasu wolnego. Priorytet 3.2. Zintegrowane społeczeństwo. Priorytet 3.3. Aktywne i zdrowe społeczeństwo.</p>	<p>oferta czasu wolnego. Priorytet 3.2. Zintegrowane społeczeństwo. Priorytet 3.3. Aktywne i zdrowe społeczeństwo.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Wilczyn na lata 2021 - 2030</p>	<p>CEL III: Wilczyn – atrakcyjne miejsce dla inwestycji i pracy</p>	<p>CEL I: Wilczyn – dobre miejsce do życia</p> <p>CEL II: Wilczyn – dobre miejsce do wypoczynku</p> <p>CEL III: Wilczyn – atrakcyjne miejsce dla inwestycji i pracy</p>	<p>CEL I: Wilczyn – dobre miejsce do życia</p> <p>CEL II: Wilczyn – dobre miejsce do wypoczynku</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2015 - 2025</p>	<p>Cel strategiczny: GOSPODARKA Kierunki: - Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy na lokalnym rynku pracy - Pomoc w rozpoczęciu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej - Tworzenie warunków do rozwoju wytwórczości i usług w gminie - Tworzenie programów aktywizujących dla osób długotrwale bezrobotnych</p> <p>Cel strategiczny: SPOŁECZEŃSTWO Kierunki: - Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>Cel strategiczny: GOSPODARKA Kierunki: - Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy na lokalnym rynku pracy - Rozwój agroturystyki na terenie gminy Kazimierz Biskupi - Inkubacja przedsiębiorstw oraz wsparcie dla sektora rolniczego - Pomoc w rozpoczęciu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej - Tworzenie warunków do rozwoju wytwórczości i usług w gminie - Wsparcie dla rozwoju rolnictwa i tworzenia grup producenckich - Tworzenie programów aktywizujących dla osób długotrwale bezrobotnych - Zapewnienie komplementarności rozwoju agroturystyki z uwzględnieniem warunków</p>	<p>Cel strategiczny: GOSPODARKA Kierunki: - Tworzenie programów aktywizujących dla osób długotrwale bezrobotnych - Stworzenie warunków w gminie do organizacji obozów i imprez sportowych - Powiązanie lokalnych tradycji z rozwojem turystyki - Podjęcie działań służących wykorzystaniu terenów pokopalnianych na cele rekreacyjne</p> <p>Cel strategiczny: SPOŁECZEŃSTWO Kierunki: - Wzmocnienie działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym - Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>

	<p>Cel strategiczny: OCHRONA ŚRODOWISKA Kierunki: - Odpowiednie wykorzystywanie zasobów przyrodniczych</p>	<p>powstania „Wielkopolskiego Centrum Sportów Ekstremalnych”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej o zróżnicowanym standardzie - Stworzenie warunków w gminie do organizacji obozów i imprez sportowych - Powiązanie lokalnych tradycji z rozwojem turystyki - Podjęcie działań służących wykorzystaniu terenów pokopalnianych na cele rekreacyjne <p>Cel Strategiczny: INRASTRUKTURA TECHNICZNA Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja infrastruktury użyteczności publicznej - Opieka i rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy <p>Cel strategiczny: SPOŁECZEŃSTWO Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym - Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - Włączenie społeczne i integracja społeczna mieszkańców - Wsparcie działań na rzecz osób niesamodzielnych <ul style="list-style-type: none"> - Integracja międzypokoleniowa mieszkańców gminy - Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez inicjowanie działań sportowych - Propagowanie czynnej formy wypoczynku mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - Włączenie społeczne i integracja społeczna mieszkańców - Wsparcie działań na rzecz osób niesamodzielnych - Integracja międzypokoleniowa mieszkańców gminy - Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez inicjowanie działań sportowych - Propagowanie czynnej formy wypoczynku mieszkańców poprzez realizowane przedsięwzięcia sportowe - Wsparcie inicjatorów podejmowanych działań - Działania na rzecz inicjowania, utrzymania i upowszechniania inicjatyw kulturalnych w gminie - Podejmowanie działań na rzecz lokalnych tradycji kultywowanych na terenie gminy - Zintensyfikowanie przedsięwzięć sportowych w gminie <p>Cel strategiczny: OCHRONA ŚRODOWISKA Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie stylu życia w zgodzie z zasadami ekologii
--	--	---	---

		<p>poprzez realizowane przedsięwzięcia sportowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie inicjatorów podejmowanych działań - Działania na rzecz inicjowania, utrzymania i upowszechniania inicjatyw kulturalnych w gminie - Podejmowanie działań na rzecz lokalnych tradycji kultywowanych na terenie gminy - Zintensyfikowanie przedsięwzięć sportowych w gminie <p>Cel strategiczny: OCHRONA ŚRODOWISKA</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie stylu życia w zgodzie z zasadami ekologii - Odpowiednie wykorzystywanie zasobów przyrodniczych 	
--	--	---	--

Zródło: Opracowanie własne LGD na podstawie dokumentów strategicznych

Rzetelna analiza dokumentów strategicznych pozwoliła na lepsze wpasowanie przyjętych priorytetów rozwoju określonych w LSR w kierunku rozwoju przyjęte przez samorządy lokalne i regionalne. Dzięki poznaniu założeń niniejszych dokumentów, członkowie LGD posiadli lepszą orientację, jakie konkretne problemy są najbardziej istotne dla społeczności lokalnej i środowiska, w którym żyją, a także – jak je rozwiązać. Wiedza ta pomogła w wyborze kwestii kluczowych dla regionu – po to, aby przygotowana LSR miała charakter spójny i komplementarny w stosunku do działań już podjętych przez inne podmioty. Dzięki takiemu postępowaniu, LGD nie powtórzy działań podjętych już przez inne podmioty, a jednocześnie możliwe będzie uzyskanie synergicznych efektów działań komplementarnych w stosunku do projektów realizowanych przez inne podmioty.

Cele i przedsięwzięcia określone w LSR wynikają z diagnozy obszaru działania LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” i wniosków płynących z prac nad przygotowaniem analizy potrzeb. Są one ze sobą ściśle powiązane, a rola LGD, jako lidera wdrażania LSR zapewnia realizację podejścia w sposób spójny, komplementarny i synergiczny.

Spójność, komplementarność i synergia w ramach LSR dotyczy przede wszystkim działań prowadzonych w ramach określonych grup problemów/działań zwanych przedsięwzięciami.

W ramach niniejszej strategii planuje się realizację przedsięwzięć, które w efekcie mają się przyczynić do realizacji celów i osiągnięcia określonej wizji obszaru.

Realizacja celów i przedsięwzięć dotyczących poprawy dostępu do małej infrastruktury są ściśle powiązane z celami dotyczącymi wsparcia zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze LGD. Obiekty infrastruktury objęte wsparciem będą bazą do realizacji zaplanowanych w innych celach inicjatyw i wydarzeń społecznych, kulturalnych i promocyjnych.

Infrastruktura objęta wsparciem będzie miała wpływ na poprawę wizerunku regionu z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej. Sytuacja ta będzie zachętą dla mieszkańców terenu LGD jak i turystów spoza terenu LGD do aktywności w zakresie turystyki. Zwiększona liczba turystów zwiększy popyt na usługi skierowane do ludności jak i usługi dotyczące turystyki, agroturystyki jak i branż z turystyką związanych. Zwiększony popyt w branży turystycznej będzie czynnikiem zachęcającym dla przedsiębiorców i rolników do podjęcia aktywności i skorzystania ze wsparcia LGD w zakresie tworzenia i rozwoju przedsiębiorczości w tych branżach.

Spójność, komplementarność i synergia w ramach LSR dotyczy również związków między różnymi partnerami społecznymi, gospodarczymi i publicznymi zaangażowanymi w rozwój lokalny obszaru.

We wszystkich przedsięwzięciach zakłada się udział przedstawicieli różnych sektorów w podejmowaniu działań, inwestycji ukierunkowanych na osiągnięcie wspólnych celów rozwoju obszaru. Działania wdrażane w ramach LSR będą monitorowane przez LGD zarówno na etapie podejmowania decyzji o wyborze operacji zgodnych z LSR, jak i prowadzenia ewaluacji pod kątem osiągniętych wskaźników produktów i rezultatów na rozwój obszaru.

W celach strategicznych oraz przedsięwzięciach ważne jest osiągnięcie jak najlepszych efektów poprzez połączenie wysiłków partnerów z różnych sektorów.

Opracowana strategia zakłada realizację kolejnych celów poprzez konsekwentne wdrażanie wybranych przedsięwzięć. Istotą podejmowanych działań jest realizacja kolejnych przedsięwzięć w sposób spójny i komplementarny, z użyciem różnych metod i zaangażowanych różnych sektorów i partnerów.

W celu zapewnienia realizacji założonych celów w pełniejszym zakresie zakłada się dywersyfikację źródeł finansowania LSR poprzez aplikowanie o pozyskanie dodatkowych środków finansowych z funduszy, których cele są spójne lub komplementarne z założonymi celami LSR:

- **FIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO)** to rządowy Program dotacyjny dla organizacji pozarządowych w ramach którego dofinansowywane są projekty mające na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Założenia programu FIO wpisują się w Cel nr 3 LSR Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów.

- **Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025** - Głównym celem Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Założenia programu na rzecz osób starszych „Aktywni+” skierowany jest do grupy odbiorców zdefiniowanej w LSR jako grupa szczególna istotna na terenie LDG „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”. Cele programu są zgodne z Celem nr 3 LSR Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów.

Przedsięwzięcia zmierzające do realizacji poszczególnych celów są odpowiednią na zidentyfikowane wspólnie ze społecznością lokalną mocne i słabe strony, co w rezultacie pozwala na ich adresowanie w kluczowe dla rozwoju regionu problemy.

ROZDZIAŁ VI. CELE I WSKAŹNIKI

Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI opiera swoje kierunki działania zarówno na swoim doświadczeniu jak i bazując na możliwym do wykorzystania potencjale, który posiada. Określony został cel strategiczny RLKS oraz cele kierunkowe tj. cele i przedsięwzięcia, których realizacja przewidziana jest na lata 2023-2027.

Zawarte w LSR cele są silnie związane z funkcjonowaniem LGD. Terenem, na którym będzie realizowana strategia, zasobami którymi dysponuje LGD. Cele i przedsięwzięcia są bezpośrednio powiązane z diagnozą. Wybór celów i przedsięwzięć został dokonany w wyniku przeprowadzonych konsultacji a ich ostateczny kształt uwzględniają wnioski płynące z konsultacji społecznych i diagnozy problemów, grup docelowych i obszarów interwencji. Związek celów i przedsięwzięć zawartych w strategii z diagnozą został opisany w

poprzednim rozdziale.

Wskazany cel strategiczny Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI tj. „**Poprawa warunków gospodarowania, spójności społecznej i dostępności przestrzennej obszaru działania Stowarzyszenia MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego obszaru oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych**” zostanie osiągnięty poprzez realizację trzech celów, które wzmacniają ten kierunek działania, tj:

CEL 1 - Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność – będzie realizowany w oparciu o inicjatywy i działania związane z wspieraniem tworzenia i rozwoju postaw przedsiębiorczych, dzięki którym nastąpi wzrost konkurencyjności silnej lokalnej gospodarki w oparciu o już funkcjonujące i nowe podmioty usług; źródłem finansowania będzie WPR 2023-2027

CEL 2 - Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju – który zostanie zrealizowany dzięki wskazaniu możliwości obszaru, który odpowiednio wykorzystuje swoje lokalne walory turystyczne, krajobrazowe, przyrodnicze, historyczne i kulturowe; tu również będą podejmowane działania związane z przedsiębiorczością; źródłem finansowania będzie WPR 2023-2027, EFRR.

CEL 3 – Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów – zostanie osiągnięty poprzez wykorzystanie potencjału mieszkańców w zakresie aktywizacji, animacji i integracji lokalnej na terenie obszaru jak również poprzez zwiększania działań na ich rzecz, które będą prowadzić do ich wzmacniania i silnego przywiązania; źródłem finansowania będzie Europejskim Funduszu Społecznym plus.

Przedsięwzięcia DLA CELU I

**„Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność”
OBEJMUJĄ:**

1.1 Rozwój przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych - przedsięwzięcie zostanie zrealizowany poprzez wsparcie rozwojowych istniejących działalności dla określonych z diagnozy i potrzeb wspólnego i zintegrowanego rozwoju usług osobistych świadczonych dla jednostek fizycznych. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 1 wskazanym w PS WPR/FEW: rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności w zakresie rozwijania pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przedsięwzięcie wspierać będzie przedsiębiorców w zakresie zakupu sprzętu, modernizacji obiektów, budowie infrastruktury i tworzenie miejsc pracy. Realizacja przedsięwzięcia z PROW. Realizacja poprzez konkurs.

1.2 Wspieranie tworzenia przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych - przedsięwzięcie zostanie zrealizowany poprzez wsparcie nowych inicjatyw gospodarczych dla określonych z diagnozy i potrzeb wspólnego i zintegrowanego rozwoju. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 1 wskazanym w PS WPR/FEW: rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności w zakresie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne.

Przedsięwzięcie wspierać będzie osoby planujące rozpoczęcie działalności w zakresie zakupu sprzętu, modernizacji obiektów, budowie infrastruktury i tworzenie miejsc pracy. Realizacja przedsięwzięcia z WPR. Realizacja poprzez konkurs.

PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA CELU II

„Zasoby regionu podstawą do zrównoważony rozwoju”

OBEJMUJĄ:

2.1 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej - przedsięwzięcie będzie się skupiało na poprawie estetyki przestrzeni publicznych realizowane poprzez wspieranie inicjatyw na rzecz budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnych oraz terenów przeznaczonych pod zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 6 wskazanym w PS WPR/FEW: poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej. Przedsięwzięcie wspierać będzie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie budowy, przebudowy czy modernizacji publicznych obiektów infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej. Przedsięwzięcie realizowane w ramach WPR poprzez konkursy.

2.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze LGD - przedsięwzięcie będzie realizowane w oparciu o inicjatywy i działania zmierzające do budowy wzajemnych relacji. Przedsięwzięcie ma zintegrować działania mieszkańców i umocnić relacje między nimi. Stworzyć więź między nimi oraz zaktywizować tych, którzy do tej pory nie byli aktywni. Przedsięwzięcie jest zgodne z następującymi zakresami wskazanymi w PS WPR/FEW: zakres nr 8 włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji, zakresem nr 7 kształtowanie świadomości obywatelskiej oraz zakresem nr 4 poprawa dostępu do usług dla lokalnej społeczności. Przedsięwzięcie wspierać będzie działające na terenie LGD organizacje pozarządowe takie jak np. KGW, OSP, Kluby Seniorów oraz jednostki samorządu terytorialnego w zakresie sfinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych na terenie LGD. Przedsięwzięcie realizowane w ramach EFRR poprzez konkurs.

2.3 Przedsiębiorczość w turystyce - Przedsięwzięcie ma dać podstawy do pomysłów na własny biznes lub rozszerzenie działalności gospodarczej w zakresie turystyki na obszarze LGD. Wpłynie to na wzrost atrakcyjności terenu LGD dla potencjalnych turystów jako miejsca do spędzenia wolnego czasu jak i dla mieszkańców jako miejsce przyjaznego to pracy. Przedsięwzięcie wspierać będzie osoby planujące rozpoczęcie działalności lub rozwój działalności istniejącej w zakresie zakupu sprzętu, modernizacji obiektów, budowie infrastruktury i tworzenie miejsc pracy. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 1 wskazanym w PS WPR/FEW: rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności w zakresie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Realizacja przedsięwzięcia z WPR. Realizacja poprzez konkurs.

2.4 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie gospodarstw agroturystycznych - przedsięwzięcie związane jest z promocją bazy turystycznej obszaru LGD. Stworzy ono warunki dla funkcjonujących na terenie LGD gospodarstw rolnych do rozwoju pozarolniczych funkcji tych gospodarstw. Agroturystyk wpisuje się w cele rozwojowe LGD związane z podniesieniem atrakcyjności turystycznej obszaru. Realizacja przedsięwzięcia z WPR. Przedsięwzięcie wspierać będzie rolników w zakresie rozwoju pozarolniczych funkcji tych gospodarstw poprzez zakup wyposażenia, modernizację i wyposażenie budynków, adaptację budynków, budowa infrastruktury. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 2 wskazanym w PS WPR/FEW: rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie gospodarstw agroturystycznych. Realizacja poprzez konkurs.

PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA CELU III

„Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów”

OBEJMUJĄ :

3.1 Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego - przedsięwzięcie realizować będzie działania przeznaczone głównie dla osób z grup w niekorzystnej sytuacji. Przygotowanie działań, które będą tworzyły okazję do rozwoju merytorycznego i inicjatyw społecznych – w tym inicjatyw edukacyjnych i warsztatowych.

Przedsięwzięcie finansować będzie działania związane z rozwojem tożsamości regionalnej jak również podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców. Działania te będą też ukierunkowane na realizację w partnerstwie lokalnym. Przedsięwzięcie zostanie skierowane do realizacji jako operacja własna LGD. Zamiar realizacji operacji własnej wynika z przesłanek jakie zostały zidentyfikowane na etapie konsultacji prowadzonych w ramach przygotowywania LSR. Kluczową przesłaną jest tutaj mała liczba działających na terenie LGD jednostek III sektora NGO. Szczególnie było to widoczne w trakcie naborów grantowych ogłaszanych przez LGD w perspektywie finansowania 2014-2020. W przypadku części naborów nie zgłaszały się żadne podmioty, które gotowe byłyby zrealizować określone zadania. Część środków finansowych zostało zatem przesunięte na realizację innych przedsięwzięć. Kierując się posiadany doświadczeniem w perspektywie 2023-2027 LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” zamierza zrealizować operację samodzielnie, jednocześnie angażując działające na terenie LGD instytucje III sektora. Operacja te będą skierowane w szczególności do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, tj. kobiet, osób młodych i seniorów. Realizacja operacji własnej pozwoli na integrację podmiotów społecznych działających na terenie pięciu gmin członkowskich jak i integrację pomiędzy podmiotami działającymi w ramach jednej gminy. Podkreślić należy fakt, że LGD posiada odpowiedni potencjał jak i doświadczenie w realizacji podobnych działań dotyczących aktywizacji oraz włączenia społecznego. Przedsięwzięcie jest zgodne z zakresem nr 8 wskazanym w PS WPR/FEW: włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji. Przedsięwzięcie finansowane z EFS +. Projekty własne.

3.2 Rozwój współpracy i promocji obszaru LGD - przedsięwzięcie będzie osiągnięte przez działania, których celem jest budowanie poczucia przynależności do wspólnego obszaru, wspierające uzyskiwanie pozytywnych wzorców i cech dot. funkcjonowania w życiu społecznym, inicjatywy na rzecz promowania wspólnoty i postaw obywatelskich. Przedsięwzięcie finansować będzie działania związane z rozwojem tożsamości regionalnej, wymianą doświadczeń, nawiązywania kontaktów czy poznania dobrych praktyk. Wydarzenie, które obejmują swoim zasięgiem cały obszar. Promocja na targach, festynach, wyjazdach. Przedsięwzięcie wspierać będzie działające na terenie LGD organizacje pozarządowe takie jak np. KGW, OSP, Kluby Seniorów w zakresie sfinansowania organizacji inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju współpracy i promocji na terenie LGD. Przedsięwzięcie jest zgodne z następującymi zakresami wskazanymi w PS WPR/FEW: zakres nr 8 włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji oraz nr 7 kształtowanie świadomości obywatelskiej. Przedsięwzięcie finansowane przez WPR. Projekty partnerskie.

SPÓJNOŚĆ ANALIZY POTRZEB I DIAGNOZY Z CELAMI LOKALNEJ STRATEGII DZIAŁANIA

Wszystkie przedstawione cele operacyjne i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w nowej perspektywie czasowej, mają swoje odzwierciedlenie i uzasadnienie w przeprowadzonej analizie potrzeb oraz słabych i mocnych stron obszaru, która obejmuje nie tylko czynniki społeczne, gospodarcze i infrastrukturalne, ale również elementy położenia geograficznego, uwarunkowań historycznych i przyrodniczych, potencjału turystycznego i krajobrazowego, funkcjonowania gospodarki i otoczenia biznesu, spójność działań lokalnych z inicjatywami społecznymi czy też walorów lokalnych w zakresie produktów i dziedzictwa.

Cele są ściśle ze sobą powiązane, wynikają z przeprowadzonych spotkań i konsultacji lokalnych zapewniając tym samym ich spójność ze specyfiką obszaru LGD, a ich osiągnięcie jest zależne od wzajemnego przenikania się, uzupełniania i oddziaływania na siebie.

Prezentowane cele są zgodne z obszarami tematycznymi i wskaźnikami dla Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2023-2027 i Europejskiego Funduszu Społecznego +, z których będzie finansowana LSR oraz zgodne z innymi programami dostępnymi dla III sektora w tym LGD. (tabela nr 20). Forma i poziom dofinansowania zostaną szczegółowo określone na poziomie ogłoszenia o naborze, zgodnie z zasadami dla poszczególnych EFSI oraz na podstawie analizy dotyczącej poziomu osiągnięcia wskaźników i aktualnej sytuacji gospodarczej.

Tabela 20. Tabela celów i wskaźników

Cele	Przedsięwzięcia	Wskaźniki
Cel 1: Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność.	1.1. Rozwój przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu: R37. Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy) 2. Wskaźnik produktu: wp.1.1 Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem
	Przedsięwzięcie 1.2 Wspieranie tworzenia przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu R37. Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy). 2. Wskaźnik produktu wp.1.2 Liczba założonych działalności gospodarczych związanych z usługami
Cel 2: Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju	2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu: R41 PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR (liczba osób) 2. Wskaźnik produktu: wp. 2.1 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem WPR (szt.5)
	2.2. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze LGD	1. Wskaźnik rezultatu: RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/rok) 2. Wskaźnik produktu: wp. 2.2.1 PLR0196 Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych (EFRR)

		3. Wskaźnik produktu wp. 2.2.2 RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (EFRR)
	2.3 Przedsiębiorczość w turystyce (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu: R37.Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy). 2. Wskaźnik produktu: wp.2.3 Liczba założonych działalności gospodarczych w branży turystycznej i gastronomicznej (liczba przedsiębiorstw)
	2.4 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie gospodarstw agroturystycznych (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu: R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba gospodarstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR (liczba przedsiębiorstw) 2. Wskaźnik produktu: wp.2.4 Liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych
Cel 3: Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów	3.1. Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego (EFS+)	1. Wskaźnik rezultatu: PROG-FEW4I-R1 Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego (szt.) 2.Wskaźnik produktu: wp. 3.1 PROG-FEW4I-P1 liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego (szt.)
	3.2. Rozwój współpracy i promocji obszaru LGD (WPR)	1. Wskaźnik rezultatu: R42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego (liczba osób)

		2. Wskaźnik produktu: wp. 3.2 liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju współpracy/promocji (szt.)
--	--	--

Rozdział VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

7.1 Ogólna charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD

Lokalna Grupa Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” realizuje zadania określone w rozporządzeniu 2021/1060 tj. w szczególności:

- a. opracowuje i wdraża LSR, w tym animuje społeczność lokalną,
- b. opracowuje kryteria wyboru i procedurę wyboru operacji (oraz grantobiorców),
- c. przygotowuje i prowadzi nabory wniosków,
- d. wybiera operacje do finansowania (spośród operacji zgodnych z LSR) oraz ustala maksymalną kwotę wsparcia, a następnie przedkłada wnioski o przyznanie pomocy do ostatecznej kwalifikowalności do podmiotu wdrażającego,
- e. monitoruje realizację LSR,
- f. prowadzi ewaluację LSR.

ROZWIĄZANIA FORMALNO-INSTYTUCJONALNE

Lokalna Grupa Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” do wdrażania LSR powołuje biuro i zatrudnia pracowników zgodnie z Regulaminem Biura. Biuro ściśle współpracuje z Zarządem i Radą- organem decyzyjnym powołaną zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt. 4) ustawy o RLKS do wyboru i oceny operacji zgodnych z LSR zgodnie z opracowanymi procedurami wyboru i ceny operacji. Sposób funkcjonowania Rady opisuje Regulamin Rady- organu decyzyjnego.

Beneficjenci zamierzający złożyć wniosek o przyznanie pomocy, mogą przy jego przygotowaniu skorzystać z pomocy pracowników biura LGD. LGD podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie zgodnie z zaplanowanym i zatwierdzonym przez ZW Harmonogramem naborów wniosków. Złożone wnioski są przekazywane do Rady celem dokonania wyboru operacji spełniających warunki udzielania wsparcia i dokonuje ustalenia kwoty wsparcia.

LGD przekazuje wnioskodawcy informację o wyniku oceny spełnienia warunków udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR lub wyniku wyboru wniosków o wsparcie wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację oraz wskazaniem ustalonej przez LGD kwoty wsparcia oraz zamieszcza na swojej stronie internetowej listę operacji spełniających warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR oraz listę operacji wybranych. LGD przekazuje zarządowi województwa dokumenty potwierdzające dokonanie wyboru operacji w terminie 60 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o wsparcie.

FORMY WSPARCIA OPERACJI W RAMACH LSR

W ramach wdrażania LSR beneficjenci będą mogli ubiegać się o wsparcie swoich pomysłów poprzez następujące typy projektów:

- Operacje klasyczne (realizowane przez podmioty inne niż LGD) – nabór wniosków w trybie konkursowym zamkniętym, operacje będą oceniane przez Radę LGD, a następnie przedkładane do ZW w celu ich weryfikacji.
- Operacje Własne LGD – operacje niezbędne do osiągnięcia danego celu/przedsięwzięcia LSR dla osiągnięcia celów LSR, realizowane przez LGD; zamiar realizacji operacji własnej wynika z przesłanek

jakie zostały zidentyfikowane na etapie konsultacji prowadzonych w ramach przygotowywania LSR. Kluczową przesłaną jest tutaj mała liczba działających na terenie LGD jednostek III sektora NGO. Szczególnie było to widoczne w trakcie naborów grantowych ogłaszanych przez LGD w perspektywie finansowania 2014-2020. W przypadku części naborów nie zgłaszały się żadne podmioty, które gotowe byłby zrealizować określone zadania. Część środków finansowych zostało zatem przesunięte na realizację innych przedsięwzięć. Kierując się posiadanym doświadczeniem w perspektywie 2023-2027 LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” zamierza zrealizować operację samodzielnie, jednocześnie angażując działające na terenie LGD instytucje III sektora. Operacja ta będą skierowane w szczególności do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, tj. kobiet, młodzieży i seniorów. Realizacja operacji własnej pozwoli na integrację podmiotów społecznych działających na terenie pięciu gmin członkowskich jak i integrację pomiędzy podmiotami działającymi w ramach jednej gminy. Podkreślić należy fakt, że LGD posiada odpowiedni potencjał jak i doświadczenie w realizacji podobnych działań dotyczących aktywizacji oraz włączenia społecznego.

- Projekt partnerski- nabór wniosków w trybie konkursowym zamkniętym, operacja przewiduje udział co najmniej 2 podmiotów, realizacja wspólnego przedsięwzięcia, dokument potwierdzający wolę współpracy co najmniej 2 podmiotów,

CEL I ZAŁOŻENIA TWORZENIA PROCEDUR

Celem tworzenia procedur jest opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru o udzielenie wsparcia w ramach realizacji LSR, które pozwalają uniknąć konfliktu interesów i zapewniają, aby żadna pojedyncza grupa interesu nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru.

Zapewnione zostaną niedyskryminujące warunki do aplikowania przez wnioskodawców o środki na operacje wpisujące się w cele strategii, w tym określenie zasad oceny poszczególnych operacji w taki sposób, aby w jak największym stopniu odpowiadały na problemy obszaru.

Dokumenty te zostaną opracowane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi.

7.2 Formułowanie i zmiana kryteriów wyboru

Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru zostanie określony w dokumencie pn. Procedura aktualizacji kryteriów wyboru. W dokumencie wskazane zostaną organy, które mogą wyjść z inicjatywą zmiany kryteriów i wskazane zostaną przesłanki ewentualnej zmiany kryteriów, które oparte są na wiedzy Rady LGD, która stykając się z wnioskami i posiadając gruntowną wiedzę na temat zawartości LSR, jest w stanie zauważyć konieczność zmiany kryteriów, tak aby w powiązaniu z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami (np. po ewentualnej aktualizacji albo w wyniku działań monitorujących i ewaluacyjnych) optymalnie wspierać realizację LSR poprzez wybór operacji, które w najwyższym stopniu przyczynią się do osiągnięcia założonych wskaźników. Sposób ustalania i zmiany kryteriów zapewnia partycypacyjny sposób kształtowania wyboru operacji na każdym kluczowym etapie jej tworzenia. Opisane zasady ustalania i zmiany kryteriów wyboru będą kolejno zamieszczane na stronie internetowej LGD i poddane konsultacjom społecznym.

Operacje będą oceniane w oparciu o poniższe kryteria wyboru operacji:

- Generowanie nowych miejsc pracy
- Innowacyjność
- Zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska
- Realizacja w partnerstwie,

- Premiowanie dla grup w niekorzystnej sytuacji
- Doradztwo w biurze LGD (konsultacje, szkolenie, weryfikacja wniosku o wsparcie) Pozwoli to na wsparcie słabszych wnioskodawców oraz podniesienie wiedzy, co spowoduje, że poziom merytoryczny wniosków będzie lepszy
- premiowanie za wysokość wkładu własnego przekraczający intensywność pomocy określoną w programie

Kryteria wyboru operacji powstały podczas spotkań konsultacyjnych i roboczych, zapewniając partycypacyjny sposób ich kształtowania i są powiązane z diagnozą obszaru, które najlepiej przyczynią się do osiągnięcia celów i wskaźników wskazanych w LSR

Istotnym kryterium dla wszystkich projektów jest premiowanie za wysokość wkładu własnego przekraczający intensywność pomocy określoną w programie, rodzaj podmiotu realizującego operację oraz uczestnictwo wnioskodawców w szkoleniach organizowanych przez LGD jak i konsultacjach indywidualnych w Biurze stowarzyszenia. Pozwoli to na wsparcie słabszych wnioskodawców oraz podniesienie wiedzy, co spowoduje, że poziom merytoryczny wniosków będzie lepszy.

Kryterium jakościowym jest innowacyjność operacji w tym przypadku wnioskodawca musi udowodnić lub uzasadnić to kryterium, a członkowie Rady pisemnie uzasadnić swoją ocenę.

7.3 Określenie innowacyjności w sposobie oceny operacji

Innowacyjność zgodnie z zasadą obowiązującą w podejściu LEADER to poszukiwanie przez społeczność lokalną nowatorskich rozwiązań, pomysłów dotyczących rozwoju obszarów wiejskich, także poprzez twórcze wykorzystanie istniejącego potencjału obszaru. Popularne rozumienie innowacyjności odnosi się do wprowadzenia czegoś zupełnie nowego lub udoskonalenia, choć częściej kojarzone jest z pełnym nowatorstwem. Innowacyjne jest jednak zarówno ulepszenie maszyn lub poprawa organizacji, jak i wytwarzanie zupełnie nowych rzeczy, zjawisk bądź wartości.

W kryterium innowacyjności, ocenia się innowacyjność operacji w skali lokalnej dla przedsięwzięcia. Za operacje innowacyjne rozumie się zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

W celu pobudzenia wnioskodawców do realizacji **projektów innowacyjnych i nowatorskich**, które będą mobilizować społeczność lokalną do większego zaangażowania się w życie obszaru objętego LSR **przewidziano ocenę punktową w zakresie kryterium innowacyjności w odniesieniu do obszaru LGD.**

PREFEROWANE SĄ OPERACJE WYRÓŻNIAJĄCE SIĘ INNOWACYJNOŚCIĄ W ZAKRESIE produktu, procesu, usługi, maszyn lub urządzeń, metody marketingowej, zastosowanej technologii, organizacji pracy, które beneficjent opracował jako pierwszy lub zastosował, korzystając z doświadczeń innych podmiotów, w zależności od obszaru, który ten projekt obejmuje.

Informacja winna wynikać ze złożonego wniosku lub wymaganych załączników do wniosku. Kryterium wymaga uzasadnienia oceny przez każdego z członków Rady. Z analizy słabych i mocnych stron obszaru wynika, że szansą na rozwój regionu są innowacyjne rozwiązania oraz innowacyjne technologie. Zgodnie z opracowaną definicją **Innowacyjność oznacza powstanie nowej usługi/ produktu, dotychczas nieoferowanego na obszarze objętym LSR; zastosowanie nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej niestosowanych na obszarze objętym LSR; nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze LSR; nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju; upowszechnieniu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.**

W celu zachęty do wdrożenia na obszarze objętym LSR operacji innowacyjnych, LGD będzie animować lokalną

społeczność w zakresie stosowania innowacji w realizowanych przedsięwzięciach.

Opis planowanych metod animowania do wdrożenia innowacji :

- Każde Szkolenia dla beneficjentów będą obejmowały zagadnienie dotyczące wdrożenia innowacyjności- Plan komunikacyjny

7.4 Informacja o realizacji projektów partnerskich i operacji własnych

W LSR planuje się realizację projektów partnerskich i operacji własnych w ramach określonego celu **3. Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów**. Realizacja przedsięwzięcia **3.1. Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego przewidziana jest w formie operacji własnej LGD**. Przedsięwzięcie realizować będzie działania przeznaczone głównie dla osób z grup w niekorzystnej sytuacji w LGD. Przygotowanie działań, które będą tworzyły okazję do rozwoju merytorycznego i inicjatyw społecznych – w tym inicjatyw edukacyjnych i warsztatowych. Przedsięwzięcie finansować będzie działania związane z rozwojem tożsamości regionalnej jak również podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców. Działania te będą też ukierunkowane na realizację w partnerstwie lokalnym.

Realizacja przedsięwzięcia **3.2 Rozwój współpracy i promocji obszaru LGD zaplanowany jest do realizacji w partnerstwie lokalnym**. Operacje przewidziane do realizacji w ramach tego przedsięwzięcia będą realizować określone dla tego przedsięwzięcia wskaźniki produktu, a więc skupiać się na działaniach związanych z rozwojem tożsamości regionalnej, wymianą doświadczeń, wzmocnieniem kapitału społecznego terenu LGD, nawiązaniem kontaktów czy poznaniem dobrych praktyk. Wydarzenia te będą swym zasięgiem obejmowały cały obszar LGD. Operacje te będą dotyczyły targów, szkoleń, warsztatów, wyjazdów.

Rozdział VIII Plan działania

Plan działania zakłada realizację LSR w trzech etapach zawierających dwa kamienie milowe : Etap I - I kamień milowy - zgodny z § 9 wzoru UMOWA O WARUNKACH I SPOSOBIE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ – do 30.06.2026r. wesprzeć wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 40 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1 Umowy Ramowej, Etap II (II kamień milowy) – do 31.12.2027r. - wesprzeć wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 80 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1 Umowy Ramowej, oraz Etap III – do 31.12.2029r. pozostała część. Poszczególne etapy wynikają z wymogów unijnych nowej perspektywy finansowej na lata 2023-2027.

Szczegółowa informacja o planie działania LSR obejmująca harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników LSR znajduje się w **formularzu 2: Plan działania**, stanowiącym załącznik do LSR. Harmonogram osiągnięcia wskaźników został sporządzony w sposób umożliwiający wywiązanie się LGD z obowiązków wynikających z § 6 projektu umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR. Etapy wdrażania LSR będą podobne co do sposobu, sekwencji i intensywności działań, wzajemnie ze sobą powiązanych. Każdy z tych etapów będzie rozpoczynał się realizacją działań szkoleniowych i doradczych umożliwiających przyszłym wnioskodawcom zdobycie wiedzy niezbędnej do przygotowania wniosków. Zakłada się, że I etap wdrażania LSR w zakresie środków PROW 2023-2027 będzie się charakteryzował zwiększoną intensywnością. W kolejnych etapach wydatkowanie środków LGD następować będzie sukcesywnie. W zakresie środków PROW 2021-2027 planuje się osiągnięcie poziomu wykonania, zgodnie z opisanymi etapami realizacji LSR, w tym z dwoma określonymi kamieniami milowymi. Efektem końcowym będzie realizacja przewidzianych wskaźników, jak również celów i przedsięwzięć LSR.

Plan działania powstał z uwzględnieniem rekomendacji, uwag oraz opinii mieszkańców

Rozdział IX Plan finansowy LSR

9.1 Opis źródeł finansowania działalności LGD.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia UE nr 1303/2013 rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest wspierany ze środków EFRROW, w ramach inicjatywy LEADER. RLKS może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR, zwanych łącznie właściwymi EFSI. W myśl art. 32 ust. 2 lit. a i c rozporządzenia UE nr 1303/2013 RLKS jest kierowany przez LGD i prowadzony na podstawie LSR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” realizuje Lokalną Strategię Rozwoju w oparciu o dwa fundusze w ramach EFSI, tj. EFRROW i EFS+. Maksymalne kwoty środków działania LEADER w ramach PROW 2023-2027 przewidzianych w poszczególnych LSR na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR są uzależnione od liczby ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR, a w przypadku Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” jest to kwota **3 058 258,00** euro. Środki z tych funduszy zostaną wykorzystane w ramach dwóch komponentów - wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR.

W ramach komponentu „wdrażanie LSR” wsparcie udzielane będzie w zakresie projektów konkursowych, projektów realizowanych w partnerstwie oraz operacji własnych. W ramach komponentu „zarządzanie LSR” wsparcie będzie udzielane w zakresie zarządzania i animacji.

W celu zapewnienia realizacji założonych celów w pełniejszym zakresie zakłada się dywersyfikację źródeł finansowania LSR poprzez aplikowanie o pozyskanie dodatkowych środków finansowych z funduszy, których cele są spójne lub komplementarne z założonymi celami LSR:

- **FIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO)** to rządowy Program dotacyjny dla organizacji pozarządowych w ramach którego dofinansowywane są projekty mające na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Założenia programu FIO wpisują się w Cel nr 3 LSR Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów.

- **Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025** - Głównym celem Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Założenia programu na rzecz osób starszych „Aktywni+” skierowany jest do grupy odbiorców zdefiniowanej w LSR jako grupa szczególna istotna na terenie LDG „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI”. Cele programu są zgodne z Celem nr 3 LSR Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów.

9.2 Opis powiązań poszczególnych źródeł finansowania z celami LSR

Budżet LSR stanowi główne źródło finansowania działań zaplanowanych do realizacji w LSR, jest on ściśle powiązany z jej celami i przedsięwzięciami wynikającymi z analizy i diagnozy potrzeb obszaru działania LGD „MIĘDZY LUDŹMI I JEZIORAMI” opracowanych w rozdziale IV niniejszej strategii.

W ramach celu nr 1 - Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność zaplanowano kwotę 600 000,00 euro na przedsięwzięcia związane z realizacją działań związanych z podejmowaniem lub rozwijaniem działalności gospodarczej. **W ramach celu nr 2 – Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju** zaplanowano kwotę 1 241 000,00 euro na przedsięwzięcia związane z budową, modernizacją, przebudową infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej, sportowej, związanej z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego lub historycznego. W tym celu zaplanowano również przedsięwzięcia dotyczące rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej. **W ramach celu nr 3 – Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów** zaplanowano kwotę 622 000,00 euro na przedsięwzięcia związane z pobudzaniem aktywności społeczności lokalnych oraz wsparciem osób w niekorzystnej sytuacji.

Rozdział X Monitoring i ewaluacja

W celu prawidłowej realizacji LSR, LGD będzie na bieżąco monitorowana i poddawana badaniom ewaluacyjnym. Zostanie zastosowany jeden rodzaj ewaluacji – ewaluacja wewnętrzna.

Ewaluacja wewnętrzna będzie przeprowadzana w I kwartale roku następującego po roku ocenianym i będzie miała za zadanie określić poziom zrealizowania założonych celów i wskaźników, poziom wykonania budżetu, prawidłowość dokonywania wyboru operacji oraz ich zgodności z kryteriami.

Raporty ewaluacyjne będą podawane do wiadomości na Walnym Zebraniu.

Monitoring realizacji LSR będzie przeprowadzany przez pracowników Biura na bieżąco, a zwłaszcza przed każdorazowym ogłoszeniem konkursu.

Powyższe działania pozwolą na stałe podnoszenie jakości usług i stosowanych procedur oraz dokonania oceny prawidłowości realizacji LSR.

Monitoring i ewaluacja obejmuje czynności od powołania zespołu do publikacji dokumentów „*Raportem z monitoringu wdrażania LSR i ewaluacji*”.

Przebieg procesu monitoringu i ewaluacji:

1. Walne Zebranie powołuje **Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji**, który składa się z przedstawicieli wszystkich trzech sektorów.
2. Zespół spotyka się co najmniej raz w roku i dokonuje zebrania danych monitorujących m.in.:
 - 1) rzeczową realizację LSR (postęp osiągania mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników produktu i rezultatu, mówiących o postępie wykonywania celów strategii – według tabeli A będącej załącznikiem A do procedury),
 - 2) wydatkowanie środków na poszczególne operacje i przedsięwzięcia określone w LSR,
 - 3) efektywność pracy biura LGD i działań komunikacyjnych.
3. Zespół powinien spotykać się w takim okresie, który umożliwiłby zebranie danych z poprzedniego roku kalendarzowego.
4. Zespół wykorzystuje różnorodne narzędzia monitoringu, w tym wykorzystuje partycypacyjne metody monitoringu danych, zbiera dane z ankiet monitorujących, rejestrów i statystyk zaczerpniętych z wewnętrznej dokumentacji beneficjentów oraz biura LGD.
5. Praca Zespołu kończy się „*Raportem z monitoringu wdrażania LSR i ewaluacji*”, który jest wspólnym dziełem członków Zespołu.
6. Zespół spotyka się co najmniej raz na dwa lata i dokonuje ewaluacji na podstawie zebranych wyników monitoringu w celu sporządzenia ewaluacji on-going, i ex-post celem oszacowania stopnia osiągnięcia zakładanych celów, zwłaszcza pod względem dostarczonych produktów i osiągniętych rezultatów oraz **określenia trafności, efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości zamierzeń LSR** oraz identyfikacji i uwzględnienia w raporcie aktualnych **trendów rozwojowych**, wpływających na realizację LSR.
7. Zespół dokonuje ewaluacji następujących zagadnień:
 - 1) efektywności pracy biura LGD,
 - 2) sposobu realizacji działań komunikacyjnych,
 - 3) postrzegania LGD w otoczeniu,
 - 4) stopnia realizacji założonych wskaźników produktu, rezultatu przedsięwzięć,
 - 5) stopnia wykorzystania budżetu,
 - 6) ilościowej i jakościowej przeprowadzonych konkursów,
 - 7) aktualności i adekwatności procedur,
 - 8) adekwatności wskaźników.
8. Zespół powinien spotykać się w takim okresie, który umożliwiłby dostęp do wyników „raportu z wdrażania LSR” z poprzednich lat.
9. Zespół wykorzystuje różnorodne narzędzia ewaluacji, w tym wykorzystuje metody konsultacji społecznych w kontekście ewaluacji, wykorzystuje wyniki monitoringu danych, stosuje ankiety ewaluacyjne.

10. Zespół może zwrócić się do Zarządu o wykonanie ekspertyz zewnętrznych.
11. Praca Zespołu kończy się „**Raportem z ewaluacji LSR**”, który jest wspólnym dziełem członków Zespołu.
12. Raporty mogą zawierać wnioski dotyczące: a) przeprowadzenia zmian w organizacji pracy Biura LGD, b) przeprowadzenia zmian w systemie informowania o LSR (Planie komunikacyjnym), c) przeprowadzenia zmian w LSR - aktualizacji LSR.
13. Obsługę logistyczną Zespołu zapewniają pracownicy Biura LGD.
14. „Raport z wdrożenia LSR” i „Raport z ewaluacji LSR” prezentowany jest na Walnym Zebraniu.

Sposób wykorzystania wyników z ewaluacji i analizy danych monitoringowych

Pozyskane dane z ewaluacji oraz monitoringu przeprowadzanego w LGD będą wykorzystywane do aktualizacji LSR, procedur lub zmiany funkcjonowania poszczególnych organów LGD oraz Biura.

W przypadku wykrycia problemów na etapie wdrażaniem LSR lub kosztów bieżących i aktywizacji LGD zamierza opracować i zrealizować program naprawczy. Program ten zostanie stworzony przy udziale pracowników Biura, członków organów oraz pozostałych członków Stowarzyszenia.

Wyniki działań oraz przeprowadzanych badań będą prezentowane w formie „*Raport z monitoringu wdrażania LSR i ewaluacji*” na Walnym Zebraniu.

Monitoring pozwoli na uniknięcie sytuacji, w której zaplanowane do realizacji działania nie zostaną przeprowadzone lub zostaną przeprowadzone w niedostarczany sposób.

Wykaz wykorzystanej literatury

Literatura:

Kondracki J., (1994), *Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,

Bryson J., 2004, *Strategic planning for public and nonprofit organizations. A Guide to Strengthening Sustaining Organizational Achievement*, 3rd Edition, John Wiley and Son, San Francisco

Źródła internetowe:

7 zasad partycypacji, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji,

Dokumenty strategiczne:

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021–2030

Strategia Rozwoju Gminy Wilczyn na lata 2021 – 2030

Strategia Rozwoju Gminy Kazimierz Biskupi na lata 2015 – 2025

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027

Załączniki do LSR:

1. Cele i przedsięwzięcia
2. Plan działania
3. Budżet LSR
4. Plan wykorzystania budżetu LSR.

Formularz 1: Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 (Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność.)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
150 000,00	P.1.1. Rozwój przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych	przedsiębiorcy	konkurs
450 000,00	P.1.2 Wspieranie tworzenia przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych	osoby fizyczne, mieszkańcy obszaru LGD	konkurs
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.2 (Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju.)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
556 000,00	P.2.1 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	jednostki JSFP i NGO	konkurs
383 000,00	P.2.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze LGD	jednostki JSFP i NGO	konkurs
150 000,00	P.2.3 Przedsiębiorczość w turystyce	przedsiębiorcy	konkurs
150 000,00	P.2.4 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie gospodarstw agroturystycznych	rolnicy z obszaru LGD	konkurs
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.3 (Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów .)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
576 000,00	P.3.1 Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego	mieszkańcy obszaru LGD w tym grupy defaworyzowane	operacja własna
44 000,00	P.3.2 Rozwój współpracy i promocji obszaru LGD	NGO z obszaru LGD	projekty partnerskie

Formularz 2: Plan działania

CEL	lata		do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
	Nazwa wskaźnika		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
C.1.	Poprawa i wzmocnienie dochodów mieszkańców obszaru wykorzystując ich kreatywność i innowacyjność														
Przedsięwzięcie P.1.1 Rozwój przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych	Wskaźnik produktu: wp.1.1 Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem		4 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	PS WPR
Przedsięwzięcie P.1.2 Wspieranie tworzenia przedsiębiorczości związanej z usługami osobistymi świadczonymi dla jednostek fizycznych	Wskaźnik produktu: wp.1.2 Liczba założonych działalności gospodarczych związanych z usługami		8 szt.	33,33%	8 szt.	66,66%	8 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	0 szt.	100%	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.1.1	R37.Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy)		0 szt.	-	4 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	PS WPR

Wskaźnik rezultatu W.1.2	R37.Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy).	0 szt.	-	8 szt.	-	8 szt.	-	8 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	PS WPR
C.2	Zasoby regionu podstawą do zrównoważonego rozwoju													
Przedsięwzięcie P.2.1 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	Wskaźnik produktu: wp.2.1 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem WPR	0 szt.	0,00%	0 szt.	0,00%	0 szt.	0,00%	5 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.2. Wsparcie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze LGD	Wskaźnik produktu: wp.2.2.1 PLR0196 Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych	0 szt.	0,00%	5 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	EFRR

	Wskaźnik produktu: wp.2.2.2 RCO 077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	0 szt.	0,00%	5 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	EFRR
Przedsięwzięcie P.2.3 Przedsiębiorczość w turystyce	Wskaźnik produktu: wp.2.3 Liczba założonych działalności gospodarczych w branży turystycznej i gastronomicznej	8 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.4 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie gospodarstw agroturystycznych	Wskaźnik produktu: wp.2.4 Liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych	0 szt.	0,00%	8 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.1	R41 PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR (liczba osób)	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	500 os.	-	0 os.	-	PS WPR

Wskaźnik rezultatu W.2.2	RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/rok)	0 szt.	-	0 szt.	-	500 os.	-	0 os.	-	0 os.	-	0 os.	-	EFRR
Wskaźnik rezultatu W.2.3	R37.Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach większych: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. (liczba utworzonych miejsc pracy)	0 os.	-	8 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.4	R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba gospodarstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR (liczba przedsiębiorstw)	0 szt.	-	0 szt.	-	8 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	0 szt.	-	PS WPR
C.3	Kreatywna otwarta społeczność źródłem rozwoju obszaru LGD i jej partnerów													
Przedsięwzięcie P.3.1 Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego	Wskaźnik produktu: wp.3.1 PROG-FEW4I-P1 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego	1 szt.	20,00%	1 szt.	40,00%	1 szt.	60,00%	1 szt.	80,00%	1 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	EFS+
Przedsięwzięcie P.3.2 Rozwój współpracy i promocji obszaru LGD	Wskaźnik produktu: wp. 3.2 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju współpracy/promocji	0 szt.	0,00%	1 szt.	33,33%	1 szt.	66,66%	1 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	0 szt.	100,00%	PS WPR

Wskaźnik rezultatu W.3.1	PROG-FEW4I-R1 Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego (szt.)	1 szt.	-	1 szt.	-	1 szt.	-	1 szt.	-	1 szt.	-	0 szt.	-	EFS+
Wskaźnik rezultatu W.3.2	R42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego (liczba osób)	0 os.	-	50 os.	-	50 os.	-	50 os.	-	0 os.	-	0 os.	-	PS WPR

Formularz 3: Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	1 500 000,00	383 000,00	576 000,00	2 459 000,00
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	362 500,00	92 571,00	139 219,00	594 290,00
Razem	1 862 500,00	475 571,00	715 219,00	3 053 290,00
<p><i>* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW.</i></p> <p><i>** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.</i></p>				

Formularz 4: Plan wykorzystania budżetu LSR

fundusz	środki zakontraktowane (w Euro) do:													
	2024-12-31		2025-12-31		2026-06-30		2026-12-31		2027-12-31		2028-12-31		2029-12-31	
	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+ krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR
EFROW	450 000,00	30%	315 000,00	51%	-	51%	165 000,00	62%	570 000,00	100%	-	100%	-	100%
EFS+	100 000,00	17,36%	100 000,00	34,72%			100 000,00	52,08%	100 000,00	69,44%	176 000,00	100%	-	100%
EFRR	-		383 000,00	100%			-	100%	-	100%	-	100%	-	100%
RAZEM	550 000,00		798 000,00				265 000,00		670 000,00		176 000,00		-	